

SCOTTISH LAND COMMISSION
COIMISEAN FEARAINN NA H-ALBA

Aithisg Bhliadhnail is Cunntasan

2020 – 2021

Aithisg Bhliadhnail is Cunntasan 2020-2021

Air a cur fa chomhair Pàrlamaid na h-Alba, a rèir Earrann 20, Clàr 2,
paragraf C de dh'Àchd Ath-leasachadh an Fhearainn (Alba) 2016.

**Dhan Fhìor Urramach Nicola Sturgeon,
Prìomh Mhinistear na Banrigh**

A Phrìomh Mhinisteir chòir

Tha sinn ga mheas mar urram an ceathramh Aithisg Bhliadhnail aig
Coimisean Fearainn na h-Alba a chur fa ur comhair, a' buntainn ris a'
bhliadhna 2020-2021.

Leis a h-uile deagh dhùrachd

Andrew Thin, Cathraiche

Hamish Trench, Àrd-oifigear

SCOTTISH LAND COMMISSION
COIMISEAN FEARAINN NA H-ALBA

Taigh an Longman, 28 Rathad an Longman, Inbhir Nis, IV1 1SF

@ info@landcommission.gov.scot ☎ 01463 423 300 🌐 www.landcommission.gov.scot

Clàr-innse

AITHISG COILEANAIDH 02

Ath-bhreithneachadh air obair Coimisean Fearainn na h-Alba ann an 2020-21, a' gabhail a-steach anailis den lìbhrigeadh is den choileanadh againn, agus an suidheachadh againn aig deireadh na bliadhna.

Tar-shealladh 02

Ro-ràdh	02
Cò sinne	03
Na tha sinn a' dèanamh	03
Ciamar a tha sinn ga dhèanamh?	04
Na prìomh chùisean is chunnartan a tha romhainn	07

Anailis coileanaidh 08

Na choilean sinn	08
Coimiseanair Tuathanachas Màil	12
Suidheachadh Ionmhasail	14
A' bhuidheann againn	15

AITHISG CUNNTACHALACHD 18

Anns an aithisg seo, tha na prìomh aithrisean agus aithisgean a tha ga dhèanamh comasach do Choimisean Fearainn na h-Alba riatanasan cunntachalachd a choileanadh agus a bhith a' dearbhadh gu bheil e a' gèilleadh ri deagh riaghladh corporra.

Aithisg air Riaghladh Corporra 18

Aithisg nan Stiùirichean	18
Aithisg air Uallaichean an Oifigeir Chunntachail	20
Aithris air Riaghladh	21

Aithisg air Tuarastalan is Luchd-obrach 29

Poileasaidh air Ìocadh	29
Aithisg air Luchd-obrach	34

Aithisg Cunntachalachd Phàrlamaideach 36

Aithisg an Luchd-sgrùdaidh Neo-eisimeilich 37

AITHRISÈAN IONMHASAIL 41

Aithris air Caiteachas Lom lomlan	41
Aithris air an t-Suidheachadh Ionmhasail	42
Aithris air Sruthan Airgid	43
Aithris air Atharrachaidhean air Earrannan Luchd-pàighidh Chìsean	44
Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail	45

STIÙIREADH AIR CUNNTASAN 53

Tar-shealladh

Tha an aithisg coileanaidh na geàrr-chunntas gus tuigse a thoirt seachad air Coimisean Fearainn na h-Alba, ar n-adhbhar, ar n-amasan agus ar coileanadh thar na bliadhna agus cuideachd air buaidh agus stiùireadh nam prìomh chunnartan.

Ro-ràdh

Bhon Cheannard agus bhon Chathraiche aig Coimisean Fearainn na h-Alba

'S e bliadhna de mhì-chinnt, de dhùbhlán agus de dh'atharrachadh nach bu bheag a bh' againn - an deuchainn a bu mhotha a bh' againn mar nàisean fad ginealach. Tha an galar-sgaoilte air na neo-ionannachdan mòra san t-sòisealt againn a dhèanamh nas nochdte. Le còrr is 50% de bheartas na RA air a chumail ann an talamh, bidh dòighean seilbh fearainn aig cridhe na h-eaconomaidh a bhios againn. Tha e nas soilleire na bha e riamh gum feum fearann a bhith mar phàirt den smaoinachadh eaconamach againn agus sinn a' cur aghaidh air ath-bheothachadh, ath-nuadhachadh agus air a' ghnàth-shìde. Tha fòcas sònraichte aig a' Phlana Ro-innleachdail againn, a chaidh fhoillseachadh san t-Sultain 2020, air mar as urrainn dhuinn còraichean-fearainn agus margaidhean fearainn ath-leasachadh agus seilbheadaireachd agus cleachdadh fearainn ciallach a leabachadh gus taic a chumail ri ath-shlànachadh agus ath-nuadhachadh.

Tha ath-leasachadh fearainn a' ciallachadh a bhith a' dèanamh atharrachaidhean air frèam còraichean, seilbh, agus cleachdadh fearainn agus air an dòigh anns am bi margaidhean talmhainn ag obair. Tha e mu bhith ag atharrachadh laghan is poileasaidh, cho math ri cultar agus cleachdadh, gus an urrainn dhan a h-uile duine buaidh a thoirt air, agus buaidh fhaighinn bho dhòigh sealbhadaireachd agus cleachdadh an fhearainn. Chan e cuspair suarach a th' ann an ath-leasachadh fearainn, ach rudeigin a tha aig cridhe a bhith a' cur air adhart an t-seòrsa eaconomaidh a tha Alba ag iarraidh. Tha an dòigh anns a bheil seilbh againn air, agus a' cleachdadh, fearann a' toirt buaidh air mòran raointean den bheatha againn bho phrìs is ruigsinneachd thaighean, ruigsinneachd air àite uaine, buaidh làraichean tràighe air coimhearsnachdan, an comas againn gus targaidean gnàth-shìde a choileanadh, agus a bheil an comas agus a' mhisneachd aig daoine gnìomhachasan agus coimhearsnachdan a thogail.

Chaidh neart a' Choimisein, a' Bhùird agus an luchd-obrach againn a dhearbhadh am-bliadhna agus tha sinn còmhla air dèiligeadh ris na h-atharrachaidhean agus ris a' bhuidhean a thug an galar làir-sgaoilte oirnn, mar bhuidheann agus mar dhaoine fa leth. Tha sinn air cuideam làidir a chur air sunnd an luchd-obrach mar phrìomhachas, le taic bho shuirbhidhean cunbhalach agus thaic phractaigeach a thaobh sunnd. Tha sinn air na prìomhachasan obrach againn ath-shuidheachadh tron bhliadhna, ag atharrachadh a rèir atharrachaidhean air an comas-lìbhrigidh agus prìomhachasan, agus aig an aon àm a' toirt seachad prìomh bhuilean sgeidealichte.

Anns an obair againn ann an 2020 dh'fhoillsich sinn sreath de Phròtacalan a' mìneachadh dhùilean practaigeach airson cleachdadh cunntachail àbhaisteach ann an seilbheadaireachd agus cleachdadh fearainn, a' cur an gnìomh prionnsapalan Aithris Còraichean Dleastanasan Fearainn na h-Alba. Dh'fhoillsich sinn na molaidhean susbainteach bhon Bhuidhinn-ghnìomha air Fearann Falamh is Tràighe mu ath-chleachdadh fearainn agus thug sinn comhairle dhan riaghaltas air Com-pàirteachasan Cleachdadh Fearainn Roinneil, a tha le chèile comasach air cumadh a thoirt air an fhreagairt againn do dh'atharrachadh na gnàth-shìde agus dhan ath-bheothachadh eaconamach againn. Dh'fhoillsich sinn pàipear deasbaid a' sgrùdadh mar a dh'fhaodadh atharrachaidhean reachdail, leithid toirt a-steach deuchainn leas poblach airson gluasadan fearainn cudromach, obrachadh gus dèiligeadh ri buaidhean cumhachd monopolaidh co-cheangailte ri seilbheadaireachd fearainn co-chruinnichte.

Dh'fhoillsich an Coimiseanair Tuathanachas Màil Còd-cleachdadh airson a bhith a' dèanamh Ath-bhreithneachaidhean Màil, Stiùireadh air Leigeil Seachad agus Còir Sheilbh air gabhaltasan fo Achd 1991, agus tha i air sgeama ùr eadar-mheadhanachaidh a stèidheachadh gus eadar-mheadhanachadh a bhrosnachadh mar dhòigh-obrach nas èifeachdaiche agus nas saoire gus mòran easaontaidhean eadar uachdaran / luchd-màil a rèiteach.

Bidh na prìomhachasan againn sa bhliadhna a tha romhainn a' cuimseachadh air ceumannan a bheir taic do dh'ath-bheothachadh eaconamach na h-Alba agus air a' ghluasad san fhad-ùine a bhios a dhìth gus eaconomaidh sunnd nas seasmhaiche agus nas tarbhaiche a thogail gus an tèid na buannachdan bho fhearann an nàisein againn a cho-roinn nas fharsainghe tron t-sluagh air fad.

Andrew Thin

Andrew Thin, Cathraiche

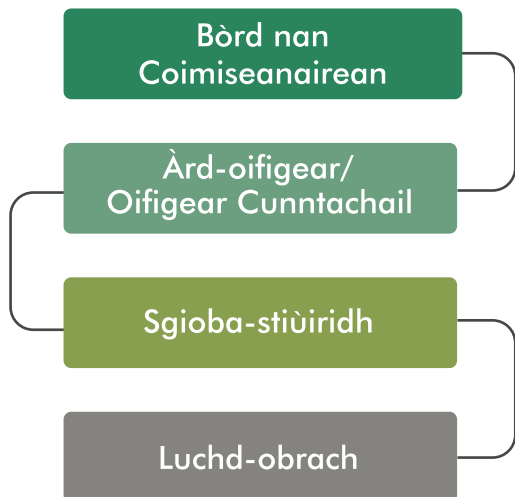
Hamish Trench

Hamish Trench, Àrd-oifigear

Cò sinne

Tha Coimisean Fearainn na h-Alba na bhuidheann phoblach neo-roinneil (NDPB) a chaidh a stèidheachadh air 1 Giblean 2017 fo Achd Ath-leasachaidh an Fhearainn (Alba) 2016. Air a' Choimisean, tha còig Coimiseanairean Fearainn agus aon Choimiseanair Tuathanachas Màil, agus chaidh iad uile a chur an dreuchd le Ministearan na h-Alba. Tha a' bhuidheann stèidhichte ann an Inbhir Nis agus a' fastadh sgioba de 16 luchd-obrach (mar a bha e air 31 Màrt 2021), leis a' Cheannard, Hamish Trench, air an ceann. Tha sinn air ar làn-mhaoineachadh le Riaghaltas na h-Alba, le buidseat de £1,526m airson 2020-21.

Structar na Buidhne

Na coimiseanairean Fearainn (clì gu deas): Megan MacInnes, an t-Àrd-ollamh David Adams, Andrew Thin (Cathraiche), an Dr Bob McIntosh (Coimiseanair Tuathanachas Màil), an Dr Sally Reynolds agus Lorne MacLeod

Na tha sinn a' dèanamh

'S e dreuchd Coimisean Fearainn na h-Alba a bhith a' brosnachadh smaoineachadh às ùr agus atharrachadh air an dòigh sa bheil Alba a' sealbhachadh agus a' cleachdadh fearann agus a' toirt comhairle do Riaghaltas na h-Alba air prògram leantainneach de dh'ath-leasachadh fearainn. A bharrachd air a bhith a' toirt seachad comhairle agus mholaidhean airson lagh agus poileasaidh, bidh sinn a' toirt seachad ceannas a thaobh atharrachadh air cultar agus cleachdadh.

Lèirsinn

'S e ar lèirsinn gum bi againn siostam sealbh, rianachd is cleachdadh fearainn a tha cothromach, in-ghabhalach is tarbhach agus a bheir buannachdan nas fheàrr do mhuintir na h-Alba air fad.

Tha an aithris air Còraichean is Dleastanasan Fearainn a chaidh fhoillseachadh le Riaghaltas na h-Alba a' cur an cèill na lèirsinn airson dàimh làidir is beothail eadar talamh agus muinntir na h-Alba, a tha na fhrèam gus prògram ath-leasachadh fearainn na h-Alba a stiùireadh.

Cumaidh na prìomh luachan againn taic ris an obair a nì sinn agus mar a bhios sinn ag obair:

Ionracas

Tha sinn ag obair airson muinntir na h-Alba agus tha sinn cunntachail dhaibh

A' toirt dùbhlàn

Tha sinn a' cur dùbhlàn oirnn fhìn agus air càch a bhith a' stiùireadh atharrachadh

Tionnsgalachd

Tha sinn a' leasachadh smaoineachadh a tha àrd-amasach agus adhartach

Ùghdarrachadh

Tha sinn gar brosnachadh fhìn agus a' brosnachadh càch gus miannan-adhartais na h-Alba a choileanadh tro ath-leasachadh an fhearainn

Builean ro-innleachdail

Bidh sinn ag obair gus na builean seo a choileanadh:

1

Tha sealbh air fearann na h-Alba agus tha e air a chleachdadh ann an dòighean a tha cothromach, in-ghabhalach is tarbhach

2

Tha cothrom air barrachd de shluagh na h-Alba buaidh a thoirt agus sochairean fhaighinn bho cho-dhùnaidhean mu fhearann

3

Tha an dòigh anns am bi sinn a' cleachdadh fearann na h-Alba a' cruthachadh luach poblach agus sunnd eaconamach

Dh'fhoillsich an Coimisean an dàrna plana ro-innleachdail aige san t-Sultain 2020. Tha e a' mìneachadh trì raointean prìomhachais:

Ath-leasachadh chòraichean-fearainn

A' leabachadh sealbh agus cleachdadh fearainn ciallach

Ath-leasachadh margaidhean fearainn

Ag ath-nuadhachadh còraichean agus seilbheadaireachd fearainn – gus pàtran sealbh fearainn nas measgaichte agus nas tarbhaiche a bhrosnachadh, a' cur mhodailean smachd ùra an comas gus cur ris an fharsaingeachd de dhaoine a gheibh buannachd bho chòraichean-fearainn

A' leabachadh seilbheadaireachd agus cleachdadh fearainn ciallach – gus atharrachadh a chur air adhart air mar a tha fearann fo sheilbh, air a riaghladh agus air a chleachdadh, a' cuideachadh dhaoine agus bhuidhnean gus prionnsapalan na h-Aithris air Còraichean is Dleastanasan Fearainn a chur an gnìomh

Ag ath-leasachadh margaidhean fearainn – airson a bhith a' gabhail a-steach atharrachaidhean a dh'fhaodadh a bhith air siostam nan cìsean gus taic a thoirt do dh'ath-bheothachadh agus ath-nuadhachadh, ag ath-sgrùdadh mar a tha fearann air a luachadh agus a' comharrachadh roghainnean practaigeach gus dèanamh cinnteach gu bheil fearann air a chleachdadh nas fheàrr airson leas a' phobaill.

Ciamar a tha sinn ga dhèanamh?

Tha sinn ag obair gus am plana ro-innleachdail is na builean againn a choileanadh tro bhith:

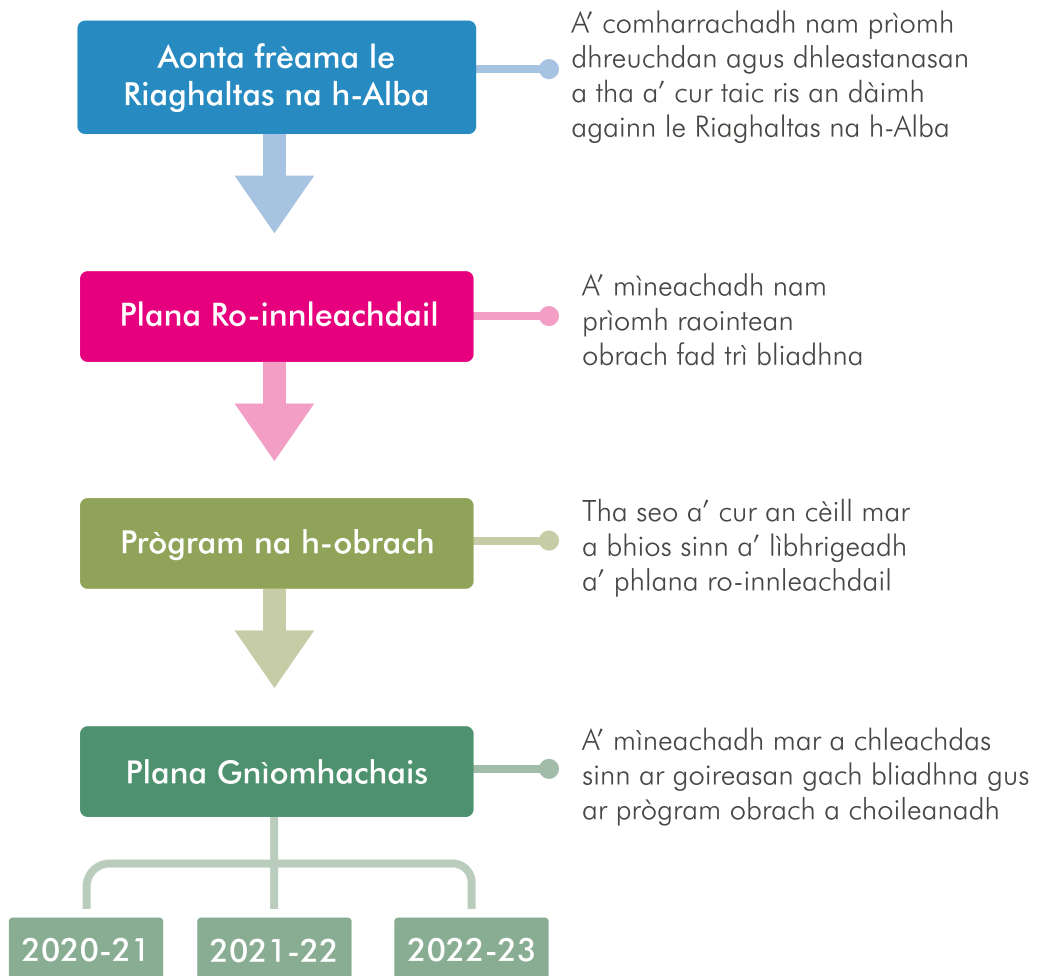
- **A' rannsachadh agus a' sgrùdadh** – a' toirt seachad fianais agus anailis, a bheir comhairle agus molaidhean do Mhinistearan na h-Alba agus do Phàrlamaid na h-Alba
- **A' stiùireadh atharrachadh ann an cleachdadh** – a' toirt seachad dhùilean soilleir agus taic an sàs gus daoine agus buidhnean a chuideachadh gus prionnsapalan Aithris Còraichean agus Dleastanasan Fearainn na h-Alba a chur an sàs
- **A' cur feadhainn eile an sàs agus a' cruthachadh chom-pàirteasan ro-innleachdail** – cuiridh sinn am poball agus luchd-ùidhe an sàs anns an obair againn agus togaidh sinn com-pàirteasan ro-innleachdail gus àrdachadh a thoirt air buaidh na h-obrach againn
- **A' cumail taic ri Coimiseanair Tuathanas Màil** – a' libhrigidh foincseanan reachdail Coimiseanair Tuathanas Màil.

Am-bliadhna, ghluais sinn bhon chiad phlana ro-innleachdail againn airson 2018-21 dhan dàrna plana ro-innleachdail againn airson 2020-23. Chaidh a’ chiad phlana ro-innleachdail againn aontachadh ann an 2017 agus fo riatanasan Achd Ath-leasachaidh an Fhearainn, feumaidh sinn an t-ath phlana fhoillseachadh taobh a-staigh trì bliadhna. Anns na trì bliadhnaichean a dh’fhalbh, tha an Coimisean air prògram susbainteach de rannsachadh agus de chonaltradh poblach a libhrigeadh, a’ dèanamh mholaidhean airson atharrachaidhean mòra ann an lagh is poileasaidh, agus a’ brosnachadh atharrachaidhean nas luaithe ann an cultar agus cleachdadh.

Tha fòcas a’ phlana ro-innleachdail ùir air a stiùireadh leis an obair agus na toraidhean againn gu ruige seo, còmhla ri obair com-pàirteachaidh le luchd-ùidhe agus leis a’ phoball.

Tha am prògram obrach a’ mìneachadh na nì sinn gus am plana ro-innleachdail a libhrigeadh tro na trì bhliadhnaichean seo. Tha am plana obrach bliadhnail a’ cur an cèill mar a bhios sinn a’ cleachdadh nan goireasan againn anns gach bliadhna-ionmhais gus am prògram obrach agus plana ro-innleachdail againn a libhrigeadh. Chaidh plana gnìomhachais 2020-21 a chruthachadh a rèir nam prìomhachasan ro-innleachdail leantainneach le grunn raointean obrach a’ leantainn air adhart ann am plana ro-innleachdail 2020-23 gus am bi tar-ghluasad furasta ann.

An Structar Lìbhrigidh againn

Annas a' phlana ghnìomhachais bhliadhnail airson 2020-21 ghluais sinn bhon chiad phlana ro-innleachdail againn dhan dàrna fear le grunn phìosan obrach cudromach air an crìochnachadh, lean cuid de phròiseactan fad-ùine air adhart dhan phlana ro-innleachdail ùr agus thòisich raointean obrach ùra. Chuir adhartas agus crìochnachadh nam builean ri libhrigeadh a' phlana ghnìomhachais bhliadhnail, ri builean ro-innleachdail agus ri builean frèam coileanaidh nàiseanta Riaghaltas na h-Alba.

Tha am Frèam Coileanaidh Nàiseanta aig Riaghaltas na h-Alba a' mìneachadh nam Builean Nàiseanta aig àrd-ìre airson Alba a dhèanamh na h-àite-fuirich nas fheàrr agus na dùthaich nas beartaiche agus nas soirbheachaile:

Cuiridh sinn ris na leanas

Tha na builean air [taobh-duilleig 4](#) a' cur ris na builean a leanas ann am frèam coileanaidh nàiseanta Riaghaltas na h-Alba agus ann an amasan nan Dùthchannan Aonaichte airson Leasachadh Seasmhach.

Builean frèam coileanaidh nàiseanta Riaghaltas na h-Alba:

Eaconamaidh

Àrainneachd

Coimhearsnachdan

Còraichean Daonna

Amasan nan Dùthchannan Aonaichte airson leasachadh seasmhach:

Bailtean-mòra agus
Coimhearsnachdan
Seasmhach

A' lùghdachadh
neo-ionannachd

Gnìomhach
a thaobh na
gnàth-shìde

Beatha
air Tìr

Deagh Obraichean
agus Fàs
Eaconamach

Mar a h-uile buidheann, gnìomhachas agus roinn eile, tha an galar lèir-sgaoilte Covid-19 air buaidh a thoirt air a' Choimisean tron bhliadhna, leis na glasaidhean-sìos a' toirt buaidh mhòr air comas na buidhne am plana ghnìomhachais bliadhnail aige a libhrigeadh. Tha an Coimisean air prìomhachasan a chumail fo ath-bhreithneachadh fad na bliadhna agus tha e air gnìomhachdan atharrachadh is a stiùireadh a rèir comas-libhrigidh. Mar thoradh air seo, chaidh ceithir builean a chur dheth agus a chur ann am plana gnothachais 2021-22. Chaidh aig a' Choimisean air sùbailteachd a chumail ann a bhith a' planadh agus a' stiùireadh ghnìomhan gus dèanamh cinnteach gun rachadh prìomh bhuilean a choileanadh agus gun deach adhartas a dhèanamh a dh'ionnsaigh nam builean ro-innleachdail aige. Uile-gu-lèir, chaidh 65% de na builean a bha air am planadh anns a' phlana ghnìomhachais bhliadhnail againn a libhrigeadh gu tur, le 15% air an libhrigeadh gu ìre. Cha robh a' bhuidheann ionmhasail de bhith a' cur dheth nan ceithir builean ro mhòr agus libhrig an Coimisean am plana ghnìomhachais taobh a-staigh 1.7% den bhuidheann bhliadhnail aige.

Na prìomh chùisean is chunnartan a tha romhainn

Thug a' mhì-chinnt leantainneach mun ghalar lèir-sgaoilte agus mu bhith a' dèiligeadh ri buaidh an dàrna ghlasaidh-sìos nàiseanta buaidh shusbainteach air mar a bhios sinn ag obair is a' libhrigeadh agus air sunnd an luchd-obrach. Tha an Coimisean air a bhith ag obair bhon taigh tron bhliadhna, leis an oifis ann an Taigh an Longman fhathast dùinte. Tha sinn fhathast ag obair ann an àrainneachd gu math troimh-a-chèile agus sinn ag atharrachadh mar thoradh air Covid-19 san ùine air thoiseach oirnn. Feumar na buaidhean aig seo a chomharrachadh agus a stiùireadh oir bidh cunnartan, agus cothroman, an lùib an ath-bheothachaidh san fhad-ùine dhan bhuidhinn agus dhan dòigh-riaghlaidh aice.

Chaidh na prìomh chunnartan a bha ag èirigh ann an 2020-21 a stiùireadh tro ghrunn lasachaidhean is smachdan agus sinn ag ionnsachadh mar a dhèiligeas sinn ris a' ghalar lèir-sgaoilte. Tha sinn den bheachd gur ann aig na cùisean a leanas a bhios a' bhuidhinn as motha air an dòigh san libhrig sinn ar n-obair thairis air an ath bhliadhna. Chaidh an comharrachadh aig ìre cunnairt mheadhanaich aig deireadh 2020-21.

Prìomh Chunnart	Lasachadh cunnairt
Luchd-obrach fa leth far an cuid obrach air sgàth tinneis is msaa., agus mar thoradh air seo gu bheilear a' call comas airson eileamaidean a tha riatanach airson nan siostaman gnothachais agus libhrigeadh a thoirt seachad	Dèan cinnteach gu bheil deagh chonaltradh taobh a-staigh na buidhne agus a bhith a' toirt seachad stiùireadh-deasg airson foinceanan a tha ro-chudromach dhan bhuidhinn. Ag ath-phrìomhachadh ghnìomhan far a bheil sin a dhìth. Daonnan a' feuchainn ri leasachadh a dhèanamh air an àrainneachd obrach le bhith a' cumail sùil air agus a' toirt piseach air ìrean sàsachd agus ìrean neo-làthaireachd luchd-obrach. Fòcas làidir air sunnd airson conaltradh a-staigh.
Atharrachaidhean ann am prìomhachasan obrach, dùilean neo-chòrdail no dìth prìomhachaidh a' toirt droch bhuidhinn air sunnd an luchd-obrach	Lean oirnn a bhith a' leabachadh luachan ionracais le bhith fosgailte agus trìd-shoilleir agus a' cumail fiosrachadh ris an luchd-obrach uile mu ro-innleachd agus atharrachaidhean ann am prìomhachasan. Deagh chonaltradh a-staigh agus ceannas a dhìth bho mhanaidsearan gus dèanamh cinnteach gu bheil sunnd an luchd-obrach mar as còir tro àm Covid-19. Ath-sgrùdadh leantainneach air comas-libhrigidh le fòcas làidir air sunnd luchd-obrach air am bithear a' cumail sùil tro shuirbhidhean luchd-obrach cunbhalach.

Tha an Coimisean air na cunnartan seo a mhaothachadh tro fhrèam airson rianachd chunnartan, rianachd buidseit, rianachd dhàimhean, togail fàire agus tro phrògram leasachaidh na buidhne agus cumaidh e na cunnartan fo sgrùdadh gnìomhach. Is e cunnart a tha a' tighinn am bàrr air am bi sinn a' cumail sùil gheur ann an 2021-22 an troimhe-chèile a dh'fhaodadh a bhith ann air siostaman libhrigidh agus gnìomhachais mar thoradh air a bhith a' tabhann roghainnean nas maireannaiche do luchd-obrach a bhith ag obair bhon taigh. Tha sinn a' cumail sùil air a' chunnart seo agus sinn ag ullachadh phoileasaidhean is dhòighean-obrach ùra, agus ag atharrachadh phròiseasan taobh a-staigh gus dèanamh cinnteach gu bheil deagh cheangal aig luchd-obrach thar sgiobaidhean agus air feadh na buidhne.

Gheibhear barrachd fiosrachaidh air an rianachd chunnartan againn ann an 2020-21 san Anailis Choileanaidh againn ([taobh-duilleig 16](#)) agus san Aithris Riaghlaidh ([taobh-duilleig 24](#)).

Anailis coileanaidh

Ath-bhreithneachadh air obair Coimisean Fearainn na h-Alba ann an 2020-21, a' gabhail a-steach anailis den libhrigeadh is den choileanadh againn, agus an suidheachadh ionmhasail againn aig deireadh na bliadhna.

Na choilean sinn

Tha am plana gnìomhachais bliadhnail a' mìneachadh na dòigh anns an do chleachd an Coimisean na goireasan aige gus prìomhachasan a choileanadh airson gach bliadhna-ionmhais. Chaidh sùil gheur a chumail air seo agus luchd-obrach a' stiùireadh grunn dhleastanasan a bharrachd air na h-obraichean àbhaisteach aca, mar thoradh air a' ghalar-sgaoilte.

Is e am plana gnìomhachais airson 2020-21 an treas plana bliadhnail - am plana bliadhnail mu dheireadh ann a bhith a' libhrigeadh a' chiad phlana ro-innleachdail againn agus a bhith a' gluasad chun an darna phlana ro-innleachdail. Tha am plana a' leantainn air adhart leis na sruthan-obrach stèidhichte, a' cur an cèill fòcas agus builean na bliadhna.

Mar thoradh air a bhith a' stiùireadh buaidh Covid-19 air comas-libhrigidh agus sunnd luchd-obrach, rinneadh ath-sgrùdadh cunbhalach air prìomhachasan tron bliadhna. Ann a bhith a' dèanamh seo, rinn sinn cinnteach gun do choilean sinn an dleastanas reachdail againn taic a chumail ri dleastanasan a' Choimiseanair Tuathanachas Màil agus ri geallaidhean Ministreil buntainneach, a bha mar a leanas:

- A' toirt seachad comhairle air Com-pàirteachasan Cleachdadh Fearainn Roinneil
- A' toirt seachad comhairle air ceuman gus aghaidh a chur air sgèile is dùmhachd sealbhadaireachd an fhearainn
- A' gabhail pàirt ann am buidheann seilbheadaireachd coimhearsnachd gus na molaidhean againn bho 2018 a chur an gnìomh
- Chaidh taic a chumail ri buileachadh na h-Aithris air Còraichean is Dleastanasan Fearainn agus an Stiùiridh air a bhith a' Conaltradh le Coimhearsnachdan air Co-dhùnaidhean mu Fhearann
- A' brosnachadh ath-chleachdadh tarbhach de dh'fhearann falamh is trèigte.

Tha libhrigeadh a' phlana ghnòthachais againn air a sgrùdadh, agus thathar ag aithris air, fad na bliadhna anns na h-aithisgean adhartais againn dhan Bhòrd, a' gabhail a-steach dèanadas leis na Prìomh Chomharran Coileanaidh (PCCan).

Tha na sruthan-obrach a' toirt fiosrachadh air gach raon mu seach, agus tha iad a' sealltainn mar a tha na gnìomhan anns a' phlana ghnòthachais a' toirt taic do thoraidhean fad-ùine a' phlana ro-innleachdail. Thar na bliadhna tha sinn air modal measaidh air feadh na buidhne a chruthachadh gus buaidh ar cuid obrach agus na tha sinn a' cur ri builean fad-ùine a thomhas gu h-èifeachdach gus sùil a chumail air an adhartas leis a' phlana ro-innleachdail.

Chaidh a' mhòr-chuid de PCCan 2020-21 a choileanadh (faic an clàr air [taobh-duilleig 09](#)). Chaidh 65% de na builean a bha air am planadh a libhrigeadh bhon PhCC de 90% le 15% sa bharrachd air an libhrigeadh gu ìre. Tha seo mar thoradh air ath-phrìomhachadh gnìomhan mar thoradh air buaidh a' ghalair-lèir sgaoilte air comas-libhrigidh na buidhne, agus air comas-libhrigidh an luchd-ùidhe. Chaidh 15% de na builean a libhrigeadh gu ìre leis na builean mu dheireadh air an cur dheth gu 2021-22. Tha seo a' gabhail a-steach prògram de thachartasan 'Ath-chleachdadh Fearainn' gus taic a chumail ri buidhnean poblach gus fòcas a chur air ath-chleachdadh fearainn tàbhachdach agus tro iomairt margaideachd gus aire a thogail. Chaidh 20% de na toraidhean ath-structaradh agus chaidh clàr-ama ùr a shònrachadh dhaibh mar phàirt de dh'obair plana gnìomhachais 2021-22, tha seo a' gabhail a-steach obair air eadar-theachdan poileasaidh gus taic a chumail ri iomadachadh pàtran seilbh an fhearainn.

Tha smachdan riaghlaidh ionmhais teann aig a' Choimisean, a' gabhail a-steach pròifileadh agus sgrùdadh buidseit gus dèanamh cinnteach gu bheil fo- no ro-chaitheamh air a chomharrachadh cho tràth 's a ghabhas gus an tèid dèiligeadh ris. Tha an Coimisean air deagh adhartas a dhèanamh ann a bhith a' riaghladh na tha e a' cosg gus na prìomh raointean obrach aige a libhrigeadh (faic na puingeon air [taobh-duilleag 11](#)) agus rinn e na b' fheàrr na am PCC aige san raon seo gus toradh deireadh bliadhna a choileanadh taobh a-staigh fo-chosgais 1.7% den bhuidseat iomlan.

Bidh an Coimisean a' beachdachadh air a phlanadh ionmhasail mheadhan-ùine nuair a bhios e a' cruthachadh phlanaichean gnìomhachais bliadhna, agus rinneadh beachdachadh sònraichte am-bliadhna air an ro-innleachd ionmhais mheadhan-ùine a bharrachd air a' phlana ro-innleachdail ùr trì-bliadhna.

Tha grunn chunnartan agus mhì-chinntean mu choinneamh a' choimisein ann a bhith a' coileanadh nam PCCan sin; tha iad sin air an sgrùdadh agus air an riaghladh gu dlùth tron fhrèam riaghlaidh chunnairt, agus air an ath-sgrùdadh leis a' Chomataidh Sgrùdaidh is Cunnartan agus leis a' Bhòrd (faic [taobh-duilleig 24](#) Aithris air Riaghlaidh – Frèam obrach Chunnartan agus Smachd).

Prìomh Chomharran Coileanaidh

Raon gnìomhachais	Prìomh Chomharran Coileanaidh Targaid 2020-21	Tomhas	Coileanadh 2019-20	Coileanadh 2020-21
 Ionmhas	Caiteachas an da-rìribh gu bhith taobh a-staigh ro-chosg de 5% den bhuidseat a chaidh a riarachadh	Àireamh sa cheud de chaiteachas aig deireadh na bliadhna an taca ris a' bhuidseat air riarachadh	4.4%	1.7%
 Sunnd an luchd-obrach	Ìre de luchd-obrach dheth tinn nas lugha na an cuibheas nàiseanta (6.3 latha)	An àireamh chuibheasach de làithean dheth tinn aig gach neach-obrach	An àireamh chuibheasach de làithean 3.44	An àireamh chuibheasach de làithean 2.12
	Àrdachadh de 5% ann an luchd-obrach a tha a' faireachdainn gu bheil luach ga chur orra agus gu bheil iad gan aithneachadh airson an cuid obrach	Ìrean riarachais ann an suirbhìdh an luchd-obrach	54%	Thug 80% de luchd-obrach freagairt fhàbharach no neodrach seachad, àrdachadh de 26%
 Libhrigeadh	Chaidh 90 sa cheud de na thoraidhean air an comharrachadh sa phlana ghnòthachais bhliadhnail a libhrigeadh	Àireamh sa cheud de thoraidhean air an libhrigeadh is air an coileanadh mar a chaidh mìneachadh anns a' phlana ghnòthachais bliadhnail.	96% de thoraidhean libhrigidh air an coileanadh	65% de phlanaichean air am planadh air an libhrigeadh gu h-iomlan; 15% air an libhrigeadh gu ìre
	Barrachd èifeachdais aig Dreuchd Coimiseanair Tuathanachas Màil (TFC) ann a bhith a' brosnachadh deagh dhàimh eadar uachdarain agus màl-shealbhadairean àiteachais	A' faighinn comharra de chòrr is 40% airson a bhith èifeachdach is fìor èifeachdach anns an t-suirbhìdh TFAF bliadhnail.	Chan eil an t-suirbhìdh ri faighinn	Bha 100% de luchd-freagairt den bheachd gun robh dleasan an TFC ann a bhith a' brosnachadh deagh dhàimh eadar uachdarain agus teanantan aig gabhaltasan àiteachais glè no fìor èifeachdach

Raon gnìomhachais	Prìomh Chomharran Coileanaidh Targaid 2020-21	Tomhas	Coileanadh 2019-20	Coileanadh 2020-21
 Conaltradh	Pròifil nas àirde aig a' Choimisean	Àrdachadh gach bliadhna de:	Àrdachadh le % bhon bhliadhna mu dheireadh:	
		Fiosrachadh sna meadhanan 5%	60% ↑	34% ↑
		Luchd-leantainn sna meadhanan sòisealta 48%	52% ↑	70% ↑
		Com-pàirteachadh sna meadhanan sòisealta 5%	8% ↑	9% ↑
		Fo-sgrìobhadh dhan chuairt-litir 15%	60% ↑	12% ↑*

*Mar thoradh air bacaidhean air comas-libhrigidh, cha robh a' chuairt-litir na prìomhachas dhan sgioba-chonaltraidh ann an 2020-21.

Chùm an Coimisean air le prògram com-pàirteachaidh le luchd-ùidhe agus leis a' phoball san fharsaingeachd gus coimhead air mar a dh'fhaodadh ath-leasachadh an fhearainn cuideachadh gus ath-shlànachadh nas uaine agus nas cothromaiche a libhrigeadh ann an Alba:

Bhruidhinn sinn aig ag

48

tachartasan

a chaidh a chumail le com-pàirtichean agus luchd-ùidhe thairis air grunn diofar roinnean

Bha còrr is

3,500 neach à air feadh na RA an làthair aig na tachartasan seo

Chùm sinn

16

webinarian agus bùithtean-obrach

co-cheangailte ri Còraichean is Dleastanasan Fearainn

Bha

570 neach an làthair bho choimhearsnachdan ionadail, luchd-ùidhe, ùghdarrasan ionadail, agus barrachd

Chaidh

5

coinneamhan poblach a chumail

Bha

250 neach an làthair bho air feadh na h-Alba

Ag obair le

 luchd-ùidhe

gus prìomh raointean obrach a thoirt air adhart agus gus fiosrachadh a chumail ris an deasbad air ath-leasachadh fearainn, leithid com-pàirteachas ro-innleachdail le Comann Urrasan Leasachaidh na h-Alba agus a bhith a' stèidheachadh buidheann comhairleachaidh eòlaichean air cìsean air fearann is togalaichean.

Tro 2020-21, tha sinn air prògram susbainteach rannsachaidh is com-pàirteachaidh a thoirt seachad, a' toirt mholaidhean agus stiùireadh do dh'fharsaingeachd de luchd-ùidhe is de choimhearsnachdan. Seo cuid de na prìomh rudan a rinneadh am-bliadhna:

Seilbheadaireachd Fearainn

Dh'fhoillsich sinn am pàipear deasbaid 'Molaidhean reachdail gus aghaidh a chur air buaidh dùmhlaich sealbhadaireachd fearainn'. Tha seo a' coimhead air trì molaidhean sònraichte airson modhan-obrach reachdail ùra, mar a b' urrainn dhaibh obrachadh an da-rìribh agus tha e a' leantainn na h-aithisge a rinn sinn ann an 2019 mun bhuidh aig co-chruinneachadh seilbheadaireachd an fhearainn.

Aithisg air foillseachadh mu eòlas eadar-nàiseanta air seilbh coimhearsnachd, coitcheann agus baile air fearann, a' coimhead air structaran riaghlaidh/seilbh, deamocrasaidh agus smachd ionadail, planadh cleachdadh fearainn, agus na leasan a dh'fhaodamaid ionnsachadh ann an Alba.

Còraichean is Dleastanasan Fearainn

Chaidh seata de Phròtacalan air Còraichean is Dleastanasan Fearainn fhoillseachadh gus taic a chumail ri cur an gnìomh practaigeach de dh'Aithris air Còraichean is Dleastanasan Fearainn Riaghaltas na h-Alba (LRRS). Chùm sinn co-labhairtean-lìn agus bùthan-obrach do dh'uchdaran, do mhanaidsearan agus do choimhearsnachdan, agus cho-òrdanaich sinn pileat de 23 fèin-mheasaidhean uchdaran agus manaidseir gus an LRRS a dhaingneachadh mar chlach-oisinn aig seilbh fearainn ann an Alba.

Tha sinn air taic a thoirt do 150 uchdaran agus coimhearsnachd gus cleachdaidhean a leasachadh a rèir còraichean is dleastanasan fearainn tron obair-chùise agus conaltradh le luchd-ùidhe againn.

Fearann Falamh is tràighe

Rinn Buidheann-gnìomha Fearann Falamh is Tràighe a stèidhich an Coimisean sreath de mholaidhean do Riaghaltas na h-Alba gus cruth-atharrachadh a thoirt air dòigh-obrach na h-Alba a thaobh a bhith a' dèiligeadh ri dìleab fearann tràighe agus gus dèanamh cinnteach nach bithear a' leigeil le fearann a dhol a dhòigh san fhad-ùine tuilleadh.

Com-pàirteachasan Cleachdadh Fearainn Roinneil

Chaidh molaidhean do Riaghaltas na h-Alba fhoillseachadh mu bhith a' stèidheachadh nan Com-pàirteachasan Cleachdadh Fearainn Roinneil le molaidhean air mar a b' urrainn do na Com-pàirteachasan obrachadh gus na miannan mòra aig Alba air a' ghnàth-shìde agus air ath-bheothachadh eaconamach uaine a libhrigeadh.

Ath-sgrùdadh air Fearann airson Taigheadais

Rinneadh sreath de shia pàipearan rannsachaidh a' sgrùdadh dòigh-obrach làithreach na h-Alba a thaobh fearann airson taigheadais, solar thaighean ùra ann an Alba dùthchail, agus a' coimhead air fianais bho air feadh na RA agus na h-Eòrpa. Tha sinn a' cur nan toraidhean còmhla mar sheata de mholaidhean a thèid fhoillseachadh nas fhaide air adhart ann an 2021.

Cìs

Chaidh Buidheann-comhairleachaidh de dh'eòlaichean air cìsean air fearann is togalaichean a stèidheachadh gus comhairle a thoirt dhan Choimisean agus gus cumadh a thoirt air molaidhean do mhinistearan air ath-leasachaidhean air cìsean air fearann is togalaichean, a nithear aig deireadh 2021 gus Alba a chuideachadh gus eaconamaidh shunnd làidir, seasmhach a chruthachadh. Dh'fhoillsich sinn aithisg air cìsean fearainn agus seilbh ann an Alba, a' comharrachadh mholaidhean tòiseachail airson ath-leasachaidhean.

Coimiseanair Tuathanachas Màil

Tha raon tuathanachais mhàil soirbheachail an eisimeil air dàimh làidir, chuideachail eadar màl-shealbhadairean agus uachdarain fearainn agus air dòigh-obrach dheimhinneach, phroifeiseanta le eadar-mheadhanairean a tha ag obair às leth a’ mhàl-shealbhadair no an uachdarain fearainn. Feumaidh a leithid de dhàimhean a bhith stèidhichte air meas co-ionann agus luachan co-roinnte agus dòigh-obrach choitcheann ri cothromachd agus reusantachd. Tha an Coimiseanair Tuathanachas Màil (an TFC) air adhartas susbainteach a dhèanamh thairis air a’ bhliadhna ann an grunn raointean airson tuathanachas màil.

Chaidh seachd Còdan Obrachaidh fhoillseachadh gu ruige seo. Thathar an dùil gum bi iad a’ stiùireadh nan dòighean-giùlain agus a’ toirt cumadh air na modhan-obrach a tha ceangailte ris na h-eadar-obrachaidhean agus còmhraidhean eadar uachdarain fearainn agus màl-shealbhadairean, a’ gabhail a-steach luchd-ionaid agus eadar-mheadhanairean a tha ag obair airson taobh seach taobh.

Tron bhliadhna, dh’fhoillsich an TFC an Còd-cleachdaidh air a bhith a’ dèanamh Ath-bhreithneachaidhean Màil agus an Stiùireadh air Leigeil Seachad agus Còir Sheilbh air gabhaltasan fo Achd 1991, agus a rèir an reachdais airson a bhith a’ leigeil seachad agus a’ sònrachadh còir-sheilbh ùr, chaidh pannal de luchd-luachaidh eòlach a stèidheachadh.

Às dèidh tachartas eadar-mheadhanachaidh fuadain dà latha le Comann Lagh an Àiteachais a sheall mar a tha eadar-mheadhanachadh ag obair, a’ cleachdadh suidheachadh fìor, chaidh sgeama eadraiginn ùr a chuir air bhog gus eadar-mheadhanachadh a bhrosnachadh mar dhòigh èifeachdach an àite cùis-lagha.

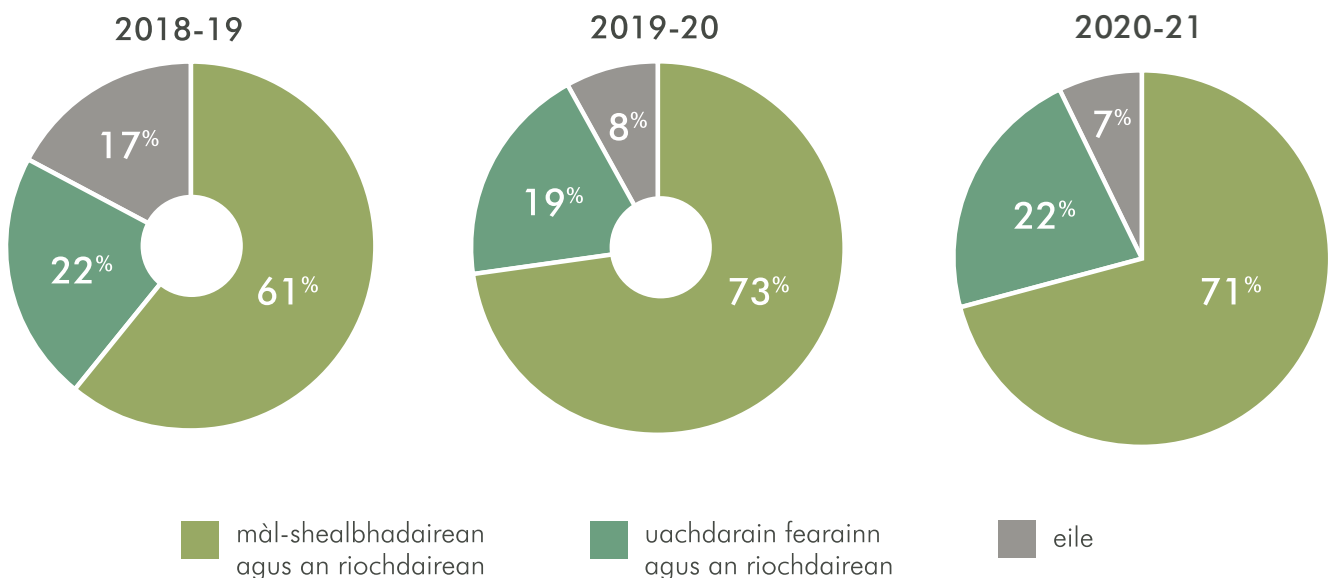
Obair-chùise

Bidh an TFC a’ toirt fiosrachadh do mhàl-shealbhadairean agus uachdarain fearainn air na Còdan. Fhuair an TFC 127 ceist tron bhliadhna, meudachadh de 13% bho 2019-20.

127
ceistean tron bhliadhna

Meudachadh de
13%
sa cheud bho 2019-20

A thaobh fios thugainn, fhuair eadhon a’ chuid as motha bho thuathanaich màil agus bhuapasan a bha gan riochdachadh (71%), le ceistean bho uachdarain, bho riochdairean uachdarain agus bho phroifeiseantaich eile, a’ dèanamh suas 29 sa cheud de na ceistean.

Fhuair an TFC raon farsaing de cheistean thar na bliadhna a dh'fhalbh leis a' mhòr-chuid (52%) mun lèir-laghadh, còmhla ri raon farsaing de chomhairle a chaidh a shireadh bhon TFC air cuspairean a' gabhail a-steach leigeil seachad, ath-bhreithneachaidhean màil, dleasan càraidh is cumail suas agus gabhaltas ùra. Bha an lèir-laghadh gu bhith a' dùnadh air 12 Ògmhios 2020 an toiseach; ach, mar thoradh air galar lèir-sgaoilte Covid-19, dh'aontaich Pàrlamaid na h-Alba ri riaghailtean gus an lèir-laghadh air leasachaidhean luchd-gabhail a leudachadh fad sia mìosan eile gu 12 Dùbhlachd 2020. Mar a thachair ann am bliadhnaichean roimhe, fhuair ceistean bho air feadh na h-Alba.

Seòrsa ceist	2020-21
Lèir-laghadh	66
Ath-bhreithneachadh air màil	10
Leigeil seachadan	8
Deireadh a' ghabhaltais	8
Gabhaltas ùr/ùrachadh gabhaltais	5
Eile	14
Spòrs	3
Càradh is cumail suas	3
Teirmichean liosa	3
Glusad còir-fearainn/còir-sheilbh	3
Waygo	2
Iomadach	2

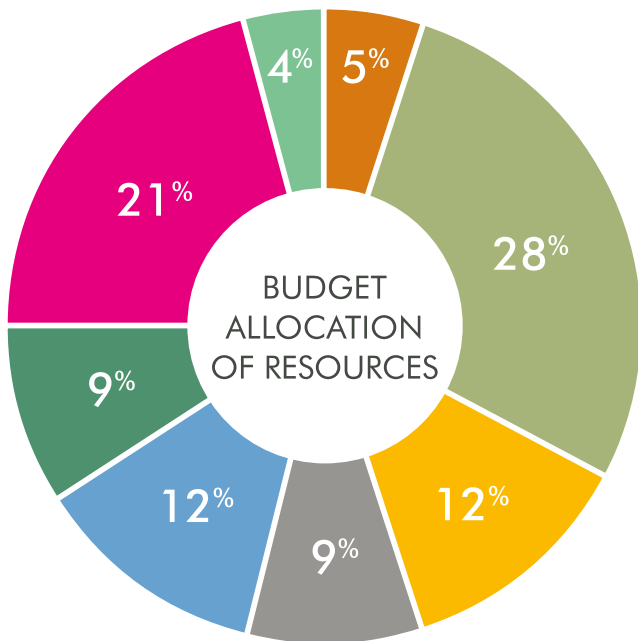
Cha deach aithris a dhèanamh air casaid sam bith de bhriseadh am-bliadhna.

Suidheachadh Ionmhasail

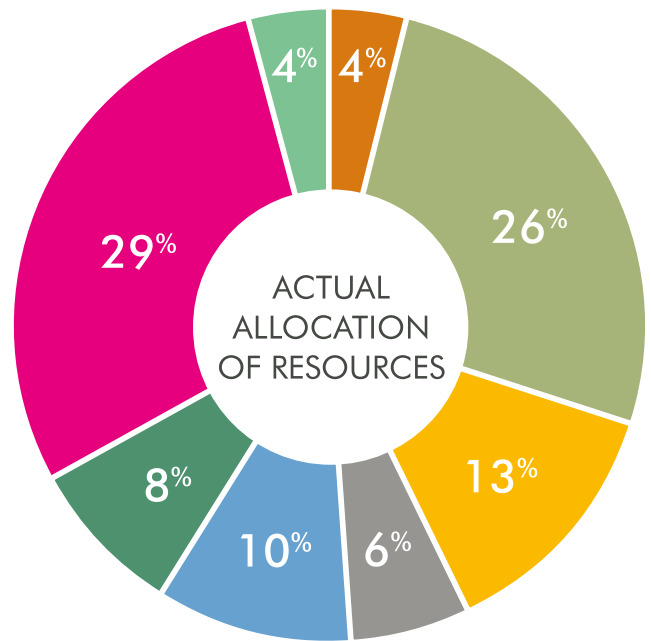
Fhuair Coimisean Fearainn na h-Alba buidseat (ris an canar Crìoch Caiteachais Roinneil, no DEL) de £1.526m millean bho Riaghaltas na h-Alba. Bha Coimisean an Fhearainn ag obair taobh a-staigh an riarachadh airgid aige airson 2020-21 le bhith a’ tarraing sìos £1,526m den riarachadh £1,526m, b’ e fo-chosg de £26k a bha seo.

Bha am buidseat air a ro-phrògramachadh le 8% a dh’aona ghnòthach airson a’ phlana ghnìomhachais stèidhichte air gnàth-eòlas thar an dà bhliadhna roimhe sin. Chaidh an cunnart gum biodh ro-chosg ann a riaghladh agus a lùghdachadh nuair a chaidh a’ bhliadhna air adhart gus dèanamh cinnteach gum biodh an toradh deireannach taobh a-staigh riarachaidh san Tabhartas-gus-Cuideachadh.

Budget allocation of resources by priority area of work in 2020-21

Actual allocation of our resources by priority area of work in 2020-21

- Commissioners' costs
- Land for housing & development
- Staffing costs*
- Land ownership
- Corporate Services
- Land use decision-making
- Communications & events
- Agricultural holdings

*Staffing and project costs are allocated against Programme of Work priorities, this shows remaining core staffing costs.

Bha àrdachadh ann an cosgaisean co-cheangailte ri co-dhùnaidhean air cleachdadh fearainn bho na bh' againn air a' bhuidseat gus taic a thoirt dhan obair againn air a' phileat againn air fèin-mheasaidhean còraichean is dleastanasan fearainn agus com-pàirteachasan cleachdadh fearainn roinneil. Bha àrdachadh beag ann bho chaitheamh sa bhuidseat gu fìor chaitheamh ann an seirbheisean corporra air sgàth fòcas air sunnd luchd-obrach agus dèanamh cinnteach gun robh an uidheamachd a bhith a dhìth aig luchd-obrach airson a bhith ag obair bhon dachaigh fad ùine mhòr. Bha an t-eadar-dhealachadh anns an airgead a chaidh a chosg air conaltradh agus tachartasan mar thoradh air a bhith a' cur dheth iomairt mothachaidh phoblach mar thoradh air an dàrna ghlasadh-sìos.

Tar-shealladh Ionmhasail

Air stèidh cunntaidh teachd a-steach is caiteachais, tha an toradh ionmhasail airson na bliadhna air gnìomhachdan àbhaisteach air fàgail gu bheil fo-chosg sa bhuidseat de £26k. Tha cuid den fho-chosg seo mar thoradh air a bhith a' cur dheth obair, mar eisimpleir, an iomairt margaidheachd agus tachartasan ath-chleachdadh fearainn. Bha cosg a bharrachd air co-dhùnaidhean air cleachdadh fearainn a chleachd cuid den fho-chosg seo. Fhuair an Coimisean £1.526m den chuibhreann aige de Thabhartas gus Cuideachadh bho Riaghaltas na h-Alba, b'è an caiteachas uile-chùiseach lom bho seo £1.500m, a' fàgail gun robh fo-chosg de £26k san airgead a chaidh a tharraing sìos bhon Tabhartas-gus-Cuideachadh.

Geàrr-chunntas air caiteachas an da-rìribh	2020-21 £000	2019-20 £000	2018-19 £000
Buidseat DEL	1,526	1,526	1,400
Caiteachas Obrachaidh Iomlan	(1,500)	(1,458)	(1,281)
Còrr/(easbhaidh) sa Bhuidseat	26	68	119
Tabhartas-gus-Cuideachadh air a tharraing sìos	1,526	1,456	1,315
Teachd a-steach eile	0	0	0
Còrr/(easbhaidh) leis an GIA air a tharraing sìos	26	(2)	34

A' bhuidheann againn

Agus sinn a-nis sa cheathramh bliadhna againn, tha an Coimisean a' tighinn gu ìre mar bhuidheann. Bha a' chiad phlana ro-innleachdail agus ro-innleachd leasachaidh na buidhne againn mu bhith a' togail buidheann ùr. 'S e fòcas na ro-innleachd ùr seo leantainn oirnn le bhith a' toirt piseach air an èifeachdas agus buaidh againn.

Leasachadh na buidhne

Tha e cudromach do bhuidheann a bhith a' dèanamh ath-bhreithneachadh leantainneach air dòighean-obrach is modhan-obrach gus dèanamh cinnteach gu bheil iad èifeachdach is mothachail agus a' toirt seachad luach an airgid.

Rinn an Coimisean co-chomhairle le luchd-obrach aig deireadh 2020 gus dèanamh cinnteach gu bheil na dòighean-obrach, frèam pàighidh is ìrean, agus structar iomchaidh airson na buidhne a tha sinn airson a bhith againn. Fhuaras ceuman soilleir ri thoirt air ais bho chom-pàirteachadh cruthachail le luchd-obrach.

B' iad na h-atharraichean a rinn sinn sa bhad:

- A' gluasad gu sgioba-stiùiridh nas lugha, anns a bheil an t-Àrd-oifigear, Ceann Poileasaidh is Rannsachaidh, Ceann Chòraichean is Dleastanasan Fearainn, agus Ceann Conaltraidh agus Sheirbheisean Corporra
- Chaidh cùmhnantan maireannach a thoirt do cheathrar luchd-obrach a bha air cùmhnantan teirm-shuidhichte a bha gu bhith a' tighinn gu crìch ann an 2021.

Dh'aontaich an Coimisean gun dèanadh e na leanas:

- Dèan ath-sgrùdadh air agus ùraich gach dealbh-obrach
- Feuch ri aonta fhaighinn bho Riaghaltas na h-Alba air a' phrionnsapal a bhith a' gluasad gu frèam pàighidh is ìrean sònraichte agus dèan co-chomhairle a bharrachd le luchd-obrach
- Cruthaich agus cuir an gnìomh plana leasachaidh buidhne còmhla ris an luchd-obrach a tha a' gluasad air adhart leis na leasachaidhean sna dòighean-obrach againn.

Tha sunnd an luchd-obrach air a bhith na phrìomh fhòcas airson a’ Choimisein fad na bliadhna-sa chaidh. Tha dòigh-obrach shùbailte air a bhith aig a’ Choimisean a thaobh obair tron ghlasadh-sìos gus dèanamh cinnteach gu bheil luchd-obrach a tha a’ dèiligeadh ri raon farsaing de shuidheachaidhean pearsanta a’ faighinn taic agus gum bi a’ bhuidheann fhathast comasach air libhrigeadh. Tha sinn air sùil gheur a cumail air sunnd iomlan an luchd-obrach tro chonaltradh cunbhalach le sreath mhanaidsearan agus sgiobaidhean agus tro shuirbhidhean sunnd luchd-obrach. Rinneadh trì suirbhidhean bhon chiad ghlasadh-sìos sa Mhàrt 2020 gus sùil a chumail air mar a tha daoine a’ dèiligeadh ri cùisean, far an urrainn dhan Choimisean barrachd taice a thoirt seachad agus gus molaidhean fhaighinn air rudan a ghabhas leasachadh. Chaidh iomairt a ruith taobh a-staigh na buidhne tron gheamhradh gus daoine a cheangal, gus taic a thoirt seachad no gus sealltainn far am faighear taic, agus gus a h-uile duine a bhrosnachadh gus coimhead às dèidh an sunnd fhèin.

Tha an Coimisean air a’ phrìomh luchd-obrach de 16 a chumail am-bliadhna. Leis an fhòcas leantainneach air a bhith a’ leabachadh còraichean is dleastanasan fearainn, chaidh Ceann Còraichean is Dleastanasan Fearainn fhastadh gus Sgioba an Deagh Chleachdadh a stiùireadh.

Pròifil chunnartan – Geàrr-chunntas 2020-21

Tha pròifil chunnartan a’ Choimisein air atharrachadh agus air gluasad tron bhliadhna mar fhreagairt air buaidh a’ ghalair lèir-sgaoilte, cunnartan nas motha a thaobh tèarainteachd shaidhbear, agus atharrachaidhean a dh’fhaodadh a bhith air prìomhachasan riaghaltais agus pàrlamaideach.

Thèid cunnartan a chomharrachadh, a sgrùdadh agus a stiùireadh tron fhrèam stiùireadh chunnartan (faic [taobh-duilleig 24](#)). Bha an t-atharrachadh a bu mhotha ann an cunnartan tro 2020-21 mar thoradh air na cuingealachaidhean nas motha mar thoradh air Covid-19 agus a bhith a’ riaghladh nan dleastanasan cùraim a bharrachd aig luchd-obrach agus mì-chinnt a thaobh comas-libhrigidh na buidhne.

Nam measg bha:

- A’ fàileagadh air a’ Choimisean am buidseat a chaidh a riarachadh dha a libhrigeadh
- Luchd-obrach neo-làthaireach air sgàth tinneis agus mar thoradh air seo gu bheilear a’ call comas airson eileamaidean a tha riatanach gus libhrigeadh gnothachais a thoirt seachad.
- Atharrachaidhean ann am prìomhachasan obrach, dùilean neo-chòrdail no dìth prìomhachaidh a’ toirt droch bhuaidh air sunnd an luchd-obrach.

Chaidh grunn smachdan agus lasachaidhean a chur an sàs tron bhuidhinn air fad gus cuideachadh le bhith a’ riaghladh nan cunnartan sin, leithid am fòcas nas motha air sunnd luchd-obrach, ath-phrìomhachasadh builean plana gnìomhachais agus sgrùdadh buidseit. Mar thoradh air seo, bha na cunnartan a’ fàs cothromach faisg air deireadh 2020. Chaidh dà de na cunnartan seo a chomharrachadh mar phrìomh riosgan dhan ath bhliadhna-ionmhais (faic [taobh-duilleig 07](#) Na prìomh chùisean is chunnartan a tha romhainn).

Bidh an Coimisean a’ cumail smachdan làidir air an tèarainteachd shaidhbear aige, agus tha e air grunn cheuman a chur an sàs mar thoradh air leudachadh ann an ionnsaighean air buidhnean san roinn phoblaich.

A’ Planadh air adhart

Agus sinn a’ planadh na h-obrach againn airson 2021-22, tha sinn fhathast ann an àm dùbhlannach, a’ freagairt air buaidhean air slàinte a’ phobail, air an eaconamaidh agus air sunnd mar thoradh air a’ ghalar lèir-sgaoilte. Tha an comas a bhith sùbailte agus a bhith ag atharrachadh mar a bhios sinn ag obair fhathast ro-chudromach a thaobh sunnd luchd-obrach agus a thaobh a bhith a’ libhrigeadh.

Tha fòcas soilleir againn air an dleastanas againn, agus air an àite a th’ aig fearann, ann an ath-bheothachadh agus ùrachadh eaconamach na h-Alba, a’ toirt seachad prìomh adhbhar airson ar cuid obrach anns a’ bhliadhna a tha romhainn. Tha [plana ro-innleachdail](#)¹ againn, a chaidh fhoillseachadh san t-Samhain 2020, a’ mìneachadh mar a tha fearann ro-chudromach do dh’ath-shlànachadh na h-Alba. Stiùiridh mar a tha sealbhadaireachd againn air fearann agus mar a chleachdas sinn fearann gnìomhan air dùbhlain agus mòr-mhiannan na h-Alba, gu sònraichte air an eaconamaidh, neo-ionannachdan, còraichean daonna agus atharrachadh na gnàth-shìde. Feumaidh fearann a bhith aig cridhe smaoineachadh eaconamach na h-Alba agus tha ar prìomhachasan am-bliadhna a’ cuimseachadh air ceumannan a bheir taic dhan ghluasad san fhad-ùine gus eaconamaidh nas seasmaiche agus nas tarbhaiche ath-thogail.

¹Gheibhear am plana ro-innleachdail againn aig www.landcommission.gov.scot/all-publications sa Ghàidhlig agus sa Bheurla.

Foir-shealladh so-sheasmhach, sòisealta agus àrainneachdail

Ann an co-rèir ri Riaghaltas na h-Alba, tha an Coimisean a' cur chòraichean daonna, eaconamach, sòisealta agus cultarach - aig cridhe na h-obrach againn. Tha seo air fhighe a-steach sa phlana ro-innleachdail agus ann am prògram na h-obrach againn, le fòcas sònraichte air a bhith a' coileanadh nan còraichean daonna mean air mhean tron fhrèam airson ath-leasachadh an fhearainn ann an Alba. Tha sinn air cur romhainn co-ionannachd chothroman a chur air adhart agus tha poileasaidhean is modhan-obrach againn gus dèanamh cinnteach gun tachair sin. Tha sinn ag aithneachadh nan dleastanasan laghail air fad againn, gu sònraichte a thaobh dàimhean cinnidh, aois, gnè agus leth-bhreith chiorraim agus cumaidh sinn ris gach poileasaidh aig Riaghaltas na h-Alba a thaobh chòraichean daonna agus co-ionannachd.

Tha targaidean àrd-amasach aig Riaghaltas na h-Alba airson lùghdachadh carboin anns an roinn phoblaich, agus às dèidh dhan riaghaltas èiginn gnàth-shìde ainmeachadh, tha barrachd fòcais air a bhith air an roinn phoblaich a bhith air thoiseach air càch le bhith a' lùghdachadh sgaoilidhean carboin. Tha Plana Gnìomh Gnàth-shìde na Comataidh a' mìneachadh a' ghealltanais againn cothromachd carboin a ruigsinn sna h-eimiseanan againn ro 2025 agus gun eimiseanan dìreach sam bith a bhith againn ro 2030 agus tha mapa-slighe againn gus sin a ruigsinn. Bha lùghdachadh susbainteach ann an eimiseanan a' Choimisein bho 58 tunnaichean ann an 2019 gu 16 tunnaichean ann an 2020. Seo mar thoradh air glè bheag de shiubhal ag obair agus siubhal eile mar thoradh air a' ghalar làir-sgaoilte. Tha fòcas againn cuideachd air a bhith a' dèiligeadh ri cùisean air an taobh a-staigh, leithid siubhal, goireasan agus solarachadh uaine a bharrachd air àrdachadh aire. Tha sinn a' dèanamh ath-bhreithneachadh air na poileasaidhean againn a thaobh siubhail agus a bhith ag obair bhon taigh gus dèanamh cinnteach gun dèan sinn feum de na leasan a dh'ionnsaich sinn mu dhòighean-obrach an-uiridh agus gus am faigh sinn buannachd bhuapa san ùine fhada.

Faodaidh grunn bhuannachdan tighinn dhan choimhearsnachd nas fharsainge tro luchd-obrach ag obair anns a' choimhearsnachd agus le buidhnean-carthannais. Cumaidh sinn taic ri daoine a tha airson obair choimhearsnachd no charthannais a dhèanamh. Faodaidh luchd-obrach pàirt a ghabhail ann an sgeama 'thoir mar a choisinnear', far am faod iad cuid den tuarastal aca a thoirt gu buidhnean-carthannais a roghnaich iad.

Feabhas luach

Bidh Bòrd a' Choimisein a' toirt seachad na lèirsinn agus a' cheannais a tha a dhìth gus dèanamh cinnteach gu bheil e riarachaidh gu bheil a' bhuidheann a' dèanamh an fheum as fheàrr de dh'airgead poblach. Tha sinn an geall air feabhas luach a libhrigeadh tro riaghladh agus cunntachalachd a tha soilleir, tro rianachd coileanaidh a tha èifeachdach, tro cho-obrachadh agus obair le com-pàirteachasan, tro làn-mheudachadh èifeachdasan agus a' fighe seasmhachd a-steach san dòigh a dh'obraicheas sinn.

Tha an Coimisean dealasach a thaobh sàbhalaidhean èifeachdais a choileanadh agus rinn iad sàbhalaidhean chosgaisean mòra ann an siubhal, àiteachan-obrach agus tachartasan ann an 2020-21 (2020-21 0.1% den bhuidseat, 2019-20 5.5% den bhuidseat). Bidh e na fhòcas sa bhliadhna air thoiseach ath-sgrùdadh a dhèanamh air na feumalachdan oifis againn, às dèidh tairgse do luchd-obrach a bhith a' gluasad a dh'ionnsaigh a bhith ag obair bhon taigh.

Tha sinn air cur romhainn co-ionannachd chothroman a chur air adhart agus tha poileasaidhean is modhan-obrach againn airson dèanamh cinnteach gun tachair sin. Tha sinn cuideachd a' gabhail làn-ealla ri ar dleastanasan laghail, gu sònraichte a thaobh dàimhean cinnidh, agus leth-breith aois, gnè agus chiorraim.

Tha an Coimisean gu mòr airson 's gum bi na h-ìrean as àirde de ghiùlan beusach agus de dh'ionracas ann agus airson casg a chur air brìbearachd agus coirbeachd. Tha poileasaidh againn an aghaidh foill agus cha d' fhuair aithris sam bith de dh'fhoill no de choirbteachd.

Hamish Trench

Àrd-oifigear agus Oifigear Cunntachail

7 Sultain 2021

Ann an aithisg seo, tha na prìomh aithrisean agus aithisgean a tha ga dhèanamh comasach gum faod Coimisean Fearainn na h-Alba riatanasan cunntachalachd a choileanadh agus gèilleadh ri deagh riaghladh corporra a dhearbhadh.

Aithisg air Riaghladh Corporra

Aithisg nan Stiùirichean

Bòrd nan Coimiseanairean

Gheibhear làn-fhiosrachadh air Clàr Com-pàirtean nan Coimiseanairean air an làraich-lìn againn: www.landcommission.gov.scot

Andrew Thin (Cathraiche)

Tha còrr is fichead 's a deich bliadhna de ghnàth-eòlas aig Andrew air dreuchdan ceannardais san roinn phoblaich, san roinn phrìobhaidh agus san treas roinn. Cho-òrdanaich e an obair air an Ath-bhreithneachadh air reachdas air Gabhaltasan Àiteachais ann an 2014. Am measg dhreuchdan eile san roinn phoblaich, bha e na Choimiseanair Croitearachd, na Chathraiche air Ùghdarras Pàirc Nàiseanta a' Mhonaidh Ruaidh agus na Chathraiche air Dualchas Nàdair na h-Alba. An-dràsta, tha Andrew cuideachd na Chathraiche air Canàlan na h-Alba.

An Dr Bob McIntosh CBE (Coimiseanair Tuathanachas Màil)

Le dreuchd mar sheirbheiseach catharra air a leigeil dheth, tha gnàth-eòlas farsaing aig Bob ann am poileasaidh poblach, gu h-àraid ann am manaidsèadh fearainn agus coilltearachd. Bha Bob na Stiùiriche airson na h-Àrainneachd agus Coilltearachd aig Riaghaltas na h-Alba eadar 2012 agus 2015, agus bha e na Stiùiriche air Coimisean Coilltearachd na h-Alba. Bha e na chom-pàirtiche air tuathanas brèghad de 650 acairean fad 15 bliadhna. Tha e cuideachd na Bhall Bùird air Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean.

An Dr Sally Reynolds

Tha Sally na Neach-comhairle Àiteachais (le PhD ann an eag-eòlas matamataigeil); an-dràsta, tha i ag obair le Raon an Fhearainn-choimhearsnachd mar Oifigear Leasachaidh le Urras Oighreachd Chàrlabhaigh. Mar chroitear gnìomhach agus mar ghlèidheadair sprèidhe, tha i a' cur ri grunn gnìomhachdan a tha a' toirt buannachd dhan choimhearsnachd.

Lorne MacLeod

Bha Lorne na stiùiriche stèidheachaidh, agus an uair sin na Chathraiche, air Fearann Coimhearsnachd Alba, agus tha e air a bhith na stiùiriche air buidhnean airson fearann- coimhearsnachd a cheannach ann an Eiriseigh, Uibhist a Deas is Beinn na Faoghla, agus Eilean Ghiogha. B' esan a' chiad Stiùiriche air Neartachadh Choimhearsnachdan aig Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean. Tha e na chunntasair cùmhantaiche, agus tha e na stiùiriche de ghnòthachas reic is riarachaidh san Eilean Sgitheanach.

Megan MacInnes

Tha còrr is 15 bliadhna de dh'eòlas aig Megan de bhith ag obair air ath-leasachadh fearainn gu h-eadar-nàiseanta, gu sònraichte air feadh taobh an ear-dheas Àisia, le buidhnean coimhearsnachd, NGOan, riaghaltasan, buidhnean eadar-nàiseanta agus companaidhean àiteachais mòra. Tha ealantas nach beag aice ann an dìon chòraichean fearainn, manaidsèadh fearainn, ùghdarrachadh choimhearsnachdan agus còraichean daonna. Chaidh a togail san Eilean Sgitheanach agus tha i a-nis na ball de theaghlach croitearachd air a' Chomraich. Gus an Cèitean 2020, bha i na Comhairliche-fearainn leis an NGO eadar-nàiseanta Global Witness.

An t-Àrd-ollamh David Adams

Tha David Adams na Àrd-oifigear Emeritus ann an Eòlas Bailteil aig Oilthigh Ghlaschu. Tha David na bhall den Institiuid Rìoghail airson Dealbhadh Baile agus de dh'Institiuid Rìoghail nan Suirbhidhean Clàraichte, agus bha e roimhe na chomhairliche dhan Bhuidhinn Ath-bhreithneachaidh air Ath-leasachadh Fearainn. Tha e air tòrr mòr rannsachaidh agus foillseachaidh a dhèanamh air duilgheadasan a thaobh fearann bailteil.

Àrd-sgioba Stiùiridh

Hamish Trench

(Àrd-oifigear agus Oifigear Cunntachail)

Tha uallach air airson ceannardas ro-innleachdail agus stiùireadh obrachaidh na buidhne agus airson taic a thoirt do na Coimiseanairean ann an coileanadh an dleastanasan.

Posy MacRae

(Ceann Conaltraidh agus Sheirbheisean Corporra)

Tha uallach oirre a bhith a' stiùireadh conaltraidhean is seirbheisean corporra a' Choimisein, a' gabhail a-steach riaghladh corporra.

Shona Glenn

(Ceann Poileasaidh is Rannsachaidh)

Tha uallach oirre a bhith a' stiùireadh prògram rannsachaidh agus poileasaidh a' Choimisein air còraichean, sealbhadaireachd agus margaidhean fearainn.

Sarah Allen

(Ceann Tuathanachas Màil)

Ball den sgioba-stiùiridh gu ruige 3 Gearran 2021. Uallach airson a bhith a' stiùireadh libhrigeadh gnìomhan tuathanachas màil agus, airson pàirt den bhliadhna, uallach airson sgioba an deagh chleachdaidh a' cumail taic ri prionnsapalan an Aithris air Còraichean is Dleastanasan Fearainn.

Emma Cooper

(Ceann Còraichean is Dleastanasan Fearainn)

Thòisich i air 11 Cèitean 2020. Tha uallach oirre airson a bhith a' stiùireadh a' phrògram obrach a tha a' cumail taic ri buileachadh practaigeach Aithris Còraichean is Dleastanasan Fearainn) Riaghaltas na h-Alba (LRRS), seilbhadaireachd agus cleachdadh fearainn ciallach.

Peinnseanan

Tha an luchd-obrach aig Coimisean Fearainn na h-Alba ion-roghnach a bhith nam ball de Phrìomh Sgeama Peinnsein na Seirbheis Catharra. Gheibhear làn-fhiosrachadh air an sgeama agus air làn-chòraichean nan àrd-stiùirichean aig Coimisean Fearainn na h-Alba anns an Aithisg air Ìocadh ([taobh-duilleig 29](#)) agus nòta 2 ([taobh-duilleig 48](#)) an cois nan cunntasan seo.

Iarrtasan fo Achd Saorsa an Fhiosrachaidh

Fhuair Coimisean Fearainn na h-Alba còig iarrtasan fo Shaorsa an Fhiosrachaidh rè na bliadhna 2020-21. Faodar fios fhaighinn mun deidhinn air làrach-lìn Coimiseanair Fiosrachaidh na h-Alba: stats.itspublicknowledge.info.

Dìon dàta

Cha do thachair call dàta rè na bliadhna.

Còd-cleachdadh Pàighidh

Ann an co-rèir ri poileasaidh Riaghaltas na h-Alba, feumaidh Coimisean Fearainn na h-Alba a h-uile cunntas a phàigheadh, mura bheil e fo dheasbad, taobh a-staigh 10 làithean bho fhuaireadh e. Tha Coimisean Fearainn na h-Alba ag amas air 100 sa cheud de chunntasan a phàigheadh, a' gabhail a-steach chunntasan a tha fo dheasbad aon uair 's gu bheil an deasbad air a rèiteachadh, ri uair a rèir nan cumhaichean seo. Rè na bliadhna a thàinig gu crìch air 31 Màrt 2021, phàigh Coimisean Fearainn na h-Alba 98.62% sa cheud de chunntasan a rèir nan cumhaichean seo.

Cìsean nach buin dhan Sgrùdadh

Tha Àrd-neach-sgrùdaidh na h-Alba air Sgrùdadh Alba a chur an dreuchd mar an neach-sgrùdaidh chunntasan bho thaobh a-muigh. Thathar a' foillseachadh làn-fhiosrachadh air a' chis airson sgrùdadh nan cunntasan gu ceann na bliadhna 31 Màrt 2021 ann an nòta 3 ([taobh-duilleig 48](#)) an cois nan cunntasan. Cha tugadh cùmhnant no pàigheadh do Sgrùdadh Alba airson obair sam bith nach buin ri sgrùdadh rè na bliadhna.

Aithisg air Uallaichean an Oifigeir Chunntachail

Aithris air Dleastanas an Oifigeir Chunntachail Ann an co-rèir ri earrann 19(4) de dh'Achd Ionmhas Poblach agus Cunntachalachd (Alba) 2000 agus earrann 19 de dh'Achd Ath-leasachadh an Fhearainn (Alba) 2016, tha Ministearan na h-Alba air stiùireadh a thoirt do Choimisean Fearainn na h-Alba gus aithris air cunntasan a dheisealachadh airson gach bliadhna ionmhasail anns a' chruth agus air an stèidh a chuireadh an cèill anns an Stiùireadh air Cunntasan a dh'fhoillsich Ministearan na h-Alba.

Tha na cunntasan air an deisealachadh a rèir nuair a tha suimeannan gan clàradh, agus feumaidh iad dealbh fìor agus cothromach a thoirt de chor a' ghnòthaich ann an Coimisean Fearainn na h-Alba aig ceann an ama agus de na cosgaisean obrachaidh aige a bharrachd air buannachdan agus callaidhean aithnichte agus sruthan-airgid airson an ama ionmhasail.

Ann an deisealachadh nan cunntasan, tha an t-Oifigeir Chunntachail fo dhleastanas a bhith:

- A' cumail ris an Stiùireadh air Cunntasan a dh'fhoillsich Ministearan na h-Alba, a' gabhail a-steach nan riatanasan cunntasachd agus foillseachaidh, agus a' cur an gnìomh poileasaidhean cunntasachd freagarrach air stèidh chunbhalach
- A' toirt bhreithean agus thuairmsean air stèidh reusanta
- Ag ràdh an deach inbhean cunntasachd iomchaidh, mar a thathar a' cur an cèill ann an Leabhar-làimhe an Riaghaltais air Aithriseadh Ionmhasail, a leantail, agus a bhith a' leigeil ris agus a' mìneachadh eadar-dhealachaidhean sam bith a tha susbainteach anns na cunntasan
- Ag ullachadh nan cunntasan leis an tuigse gun cùm a' bhuidheann a' dol.

Tha an Rùnaire Maireannach is Prìomh Oifigeir Chunntachail aig Riaghaltas na h-Alba air Àrd-oifigeir Coimisean Fearainn na h-Alba a chur an dreuchd mar Oifigeir Chunntachail.

Aithris leis an Oifigeir Chunntachail

Mar Oifigeir Chunntachail, tha uallach orm airson riaghailteachd is iomchaidheachd nan ionmhasan poblach ris a bheil mi a' freagairt, airson clàran iomchaidh a chumail agus airson stòrasan Coimisean Fearainn na h-Alba a dhìon, mar a chaidh a chur an cèill anns a' Mheòrachan gu Oifigearan Chunntachail airson Pàirtean de Rianachd na h-Alba, a dh'fhoillsich Ministearan na h-Alba.

A' Foillseachadh Fiosrachadh dhan Luchd-sgrùdaidh

Mar Oifigear Cunntachail, cho fad 's as aithne dhomh, chan eil fiosrachadh sam bith buntainneach ri sgrùdadh air a bheil neach-sgrùdaidh Coimisean Fearainn na h-Alba aineolach. Tha mi air a h-uile ceum reusanta a ghabhail air chor 's gum bithinn fhìn eòlach air an fhiosrachadh air fad a tha buntainneach ri sgrùdadh agus gum faodainn dèanamh cinnteach gu bheil neach-sgrùdaidh Coimisean Fearainn na h-Alba eòlach air an fhiosrachadh.

Deimhinneachadh an Oifigeir Chunntachail air an Aithisg Bhliadhnail agus Cunntasan

Mar Oifigear Cunntachail, tha mi a' deimhinneachadh gu bheil an aithisg bhliadhnail agus cunntasan san fharsaingeachd cothromach, cothromaichte agus so-thuigsinn, agus tha mi gu pearsanta a' gabhail uallach airson na h-aithisge bhliadhnail agus cunntasan agus nam breithneachaidhean a tha riatanach airson deimhinneachadh gu bheil iad cothromach, cothromaichte agus so-thuigsinn.

Aithris air Riaghladh

Cùl-fhiosrachadh

Tha an Aithris air Riaghladh a' clàradh stiùbhardachd Coimisean Fearainn na h-Alba agus a' cur ris na cunntasan bliadhnail. Tha an aithris seo cuideachd a' tarraing ri chèile aithrisean agus fianais air riaghladh agus air rianachd is smachd chunnart gus uidheam aithris a libhrigeadh a tha cunbhalach agus co-chòrdail.

Ìre nan Dleastanasan

Mar Oifigear Cunntachail, tha uallach orm airson siostam earbsach de dh'in-smachd a chumail a tha a' toirt taic do choileanadh poileasaidhean, cuimsean is amasan na buidhne, a chaidh a chur an cèill le Ministearan na h-Alba, fhad 's a thathar a' dìon nam maoinean is stòrasan poblach air a bheil mi fhìn cunntachail gu pearsanta, ann an co-rèir ris na dleastanasan a dh'fhoillsicheadh ann am Meòrachan an Oifigeir Chunntachail.

Ann an coileanadh mo dhleastanasan pearsanta, tha mi a' dèanamh cinnteach gu bheil a' bhuidheann a' gèilleadh ris an Leabhar-làimhe air Ionmhas Poblach na h-Alba (SPFM). Bidh Ministearan na h-Alba a' foillseachadh an SPFM gus stiùireadh a thoirt do Riaghaltas na h-Alba agus do bhuidhnean ceangailte eile air làimhseachadh is aithris iomchaidh airson nam maoinean poblach. Tha e a' cur an cèill nan riatanasan reachdail, pàrlamaideach agus rianachd buntainneach, agus tha e a' cur cuideam air èifeachdas, buadhachd agus caomhantachd, agus tha e a' brosnachadh deagh mhodhan-obrach agus inbhean àrda a thaobh iomchaidheachd.

Frèam Riaghlaidh

Am Bòrd

Tha an Cathraiche air ceann Bòrd nan Coimiseanairean agus tha an t-Àrd-oifigear air ceann stiùireadh rianachd Coimisean Fearainn na h-Alba.

Air a' Bhòrd tha sianar Choimiseanairean; tha còignear dhiubh nan Coimiseanairean Fearainn agus tha aon dhiubh na Choimiseanaire Tuathanachas Mài. Chaidh iad uile a chur an dreuchd le Ministearan na h-Alba.

Gheibhear barrachd fiosrachaidh air na Coimiseanairean air [taobh-duilleig 18](#).

Board of Commissioners during 2020-21

Coimiseanair	Suidheachadh air a' Bhòrd	An làthair aig Coinneamhan Bùird rè 2020-21
Andrew Thin	Cathraiche	9/9
Megan MacInnes	Coimiseanair	9/9
An t-Àrd-ollamh David Adams	Coimiseanair	9/9
An Dr Bob McIntosh	Coimiseanair Tuathanachas Màil	9/9
An Dr Sally Reynolds	Coimiseanair	9/9
Lorne MacLeod	Coimiseanair	9/9

Is e dreuchd a' Bhùird a bhith a' toirt seachad ceannardas ro-innleachdail airson na buidhne, a' cur an cèill stiùireadh air poileasaidh, a' gabhail a-steach cruthachadh plana ro-innleachdail agus prògram na h-obrach ri bhith air an aontachadh le Ministearan na h-Alba. Tha iad cuideachd a' sgrùdadh coileanadh na buidhne, agus tha an t-Àrd-oifigear cunntachail dhan Bhòrd airson a' choileanadh sin.

Rè na bliadhna 2020-21, bha am Bòrd a' cur cuideam air:

- Tar-shealladh air libhrigeadh a' phlana ro-innleachdail agus prògram na h-obrach agus a' gluasad air adhart chun a' phlana ro-innleachd ùir.
- Dèanamh conaltradh farsaing le com-pàirtichean agus leis a' phoball, a' gabhail a-steach coinneamhan poblach bhiorail cunbhalach air feadh Alba
- Cumail sùil air coileanadh gach ràith, a' dèiligeadh ri coileanadh a thaobh libhrigidh, ionmhais, chunnartan agus riaghlaidh;
- Leasachadh agus trèanadh airson Buill a' Bhùird.

Tha am Bòrd a' faighinn taic bho Chomataidh Sgrùdaidh agus Chunnartan agus sùil a chumail air sgrùdadh chunntasan taobh a-staigh agus sgrùdadh chunntasan taobh a-muigh agus air coileanadh a thaobh ionmhasan, chunnartan agus riaghlaidh, agus le Comataidh Luchd-obrach agus Ìocaidh.

Tha am Bòrd an geall air inbhean àrda de riaghladh corporra, agus is e beachd a' Bhùird gum bi structar earbsach de riaghladh a' cruthachadh buidheann a tha soirbheachail.

Gheibhear gnàth-riaghailtean a' Bhùird bho làrach-lìn a' Choimisein:

www.landcommission.gov.scot.

Comataidh Sgrùdaidh agus Chunnartan

Mar ios-mheud, bidh am Bòrd a' cur an dreuchd co-dhiù dithis Choimiseanairean air Comataidh Sgrùdaidh agus Chunnartan. Leis gu bheil a' bhuidheann agus am Bòrd gu math beag a thaobh meud, chaidh ball bho thaobh a-muigh a cho-thaghadh air Comataidh Sgrùdaidh agus Chunnartan air chor 's gun dèanar cinnteach gu bheil barrachd ealantais ann agus sgrùdadh èifeachdach. Choinnich a' Chomataidh seo ceithir tursan rè na bliadhna 2020-21.

Buill de Chomataidh Sgrùdaidh agus Chunnartan rè 2020-21

Ball Comataidh	Suidheachadh air a' Chomataidh	An làthair aig Coinneamhan Comataidh rè 2020-21
Lorne MacLeod	Cathraiche (Coimiseanair)	4/4
Megan MacInnes	Ball (Coimiseanair)	4/4
Yvonne McIntosh*	Ball (Co-thaghte)	4/4

* Chaidh a co-thaghadh air 26/06/2017; Ceann-latha nuair a tha an dreuchd gu bhith a' tighinn gu crìch/ion-roghnach airson ath-ùrachadh 26/06/2022.

Is àbhaist gum bi na sgrùdairean taobh a-muigh is taobh a-staigh an làthair aig gach coinneamh de Chomataidh Sgrùdaidh agus Chunnartan. Thathar a' toirt a' chothruim dhaibh a bhruidhinn gu neo-fhoirmeil ri buill na Comataidh. Is e adhbhar Comataidh Sgrùdaidh agus Chunnartan sùil a chumail, agus ath-bhreithneachadh, air cunnartan, smachd agus riaghladh corporra. Bidh a' Chomataidh ag obrachadh gu neo-eisimeileach agus bidh i a' toirt cunntas dhan Bhòrd.

Gheibhear na cumhaichean iomraidh airson Comataidh Sgrùdaidh agus Chunnartan air làrach-lìn a' Choimisein: www.landcommission.gov.scot.

Comataidh Luchd-obrach agus Tuarastail

Bidh comataidh Luchd-obrach agus Ìocaidh a' cumail sùil air na siostaman ìocaidh a chaidh a chur an sàs airson a' Choimisein, a' gabhail a-steach sgrùdadh bliadhna air pàigheadh cho math ri fastaidhean aig àrd-ìre. Tha Comataidh Luchd-obrach agus Ìocaidh na comataidh aig a' Choimisean. 'S iad buill Comataidh Luchd-obrach agus Ìocaidh Bòrd nan Coimiseanairean le Cathraiche Coimisean an Fhearainn mar chathraiche. Choinnich a' Chomataidh seo trì tursan rè na bliadhna 2020-21.

Buill de Chomataidh Comataidh Luchd-obrach agus Ìocaidh rè 2020-21

Ball Comataidh	Suidheachadh air a' Chomataidh	An làthair aig Coinneamhan Comataidh rè 2020-21
Andrew Thin	Cathraiche	3/3
Megan MacInnes	Coimiseanair	3/3
An t-Àrd-ollamh David Adams	Coimiseanair	3/3
An Dr Bob McIntosh	Coimiseanair Tuathanachas Màil	3/3
An Dr Sally Reynolds	Coimiseanair	3/3
Lorne MacLeod	Coimiseanair	3/3

Àrd-sgioba Stiùiridh 2020-21

- Hamish Trench, (Àrd-oifigeir agus Oifigeir Cunntachail)
- Shona Glenn, (Ceann Poileasaidh is Rannsachaidh)
- Sarah Allen (Ceann Tuathanachas Màil) – ball den Àrd-sgioba Stiùiridh gu ruige 03/02/21
- Posy MacRae (Ceann Conaltraidh agus Sheirbheisean Corporra)
- Emma Cooper (Ceann Còraichean is Dleastanasan Fearainn).

Gheibhear tuilleadh fiosrachaidh air an Àrd-sgioba Stiùiridh air [taobh-duilleig 19](#).

Tha an t-Àrd-sgioba Stiùiridh a’ coinneachadh gu cunbhalach gus stiùireadh obrachaidh a chòrdanachadh. ’S iad an t-Àrd-sgioba Stiùiridh an t-Àrd-oifigeir agus na cinn sheirbheisean. Tha an t-Àrd-sgioba Stiùiridh an geall air inbhean àrda de riaghladh corporra agus tha iad a’ toirt a’ cheannardais, stiùireadh ro-innleachdail agus àrainneachd smachd a tha a dhìth gus prìomh amasan Coimisean Fearainn na h-Alba a libhrigeadh.

Frèam obrach Chunnartan agus Smachd

Feumaidh a h-uile buidheann a tha a’ tighinn fo riatanasan Leabhar-làimhe air Ionmhas Poblach na h-Alba (SPFM) ro-innleachd rianachd chunnartan a chur an gnìomh ann an co-rèir ris an stiùireadh iomchaidh a dh’fhoillsich Ministearan na h-Alba.

Tha an dòigh-obrach airson chunnartan agus smachd stèidhichte air pròiseas leantainneach a chaidh a dhealbhadh air chor ’s gum faod na prìomh chunnartan gu coileanadh poileasaidhean, cuimsean is amasan Coimisean Fearainn na h-Alba a chomharrachadh; gum faod nàdar agus farsaingeachd nan cunnartan sin a mheasadh; agus gum faod iad a bhith air am manaidsèadh le èifeachdas, caomhantachd agus comas.

Tha Coimisean Fearainn na h-Alba a’ cumail Clàr-chunnartan Ro-innleachdail, a bhios a’ clàradh chunnartan taobh a-staigh agus taobh a-muigh agus a bhios a’ comharrachadh nan gnìomhan maothachaidh a tha a dhìth gus an coltas gun tig na cunnartan sin gu buil a lùghdachadh agus gus a’ bhuidheann a thigeadh bhupa isleachadh. Tha an Clàr-chunnartan Ro-innleachdail air ath-ùrachadh is ath-sgrùdadh gu cunbhalach mar ghnàth-chuspair air a’ chlàr-ghnothaich gach cuid leis an Àrd-sgioba Stiùiridh agus le Comataidh Sgrùdaidh agus Chunnartan. Bithear a’ toirt gach cunnairt fa leth gu sealbhadair, a bhios a’ dèanamh cinnteach gun dèanar na gnìomhan maothachaidh. Bidh am Bòrd a’ beachdachadh air a’ Chlàr-chunnartan gach ràith.

Gabhaidh na prìomh chunnartan a chaidh a chomharrachadh rè na bliadhna gu 31 Màrt 2021 a sheòrsachadh fo ceithir prìomh chinn-sgrìobhaidh:

Libhrigeadh

- Cunnart gu bheil an Coimisean gu mòr an urra ri àireamh bheag de chomhairlichean agus luchd-rannsachaidh san roinn gus an t-eòlas fhaighinn a tha a dhìth gus rannsachadh/cùmhnantan àrd-inbhe a libhrigeadh, a dh’adhbharaicheas dàil no beàrn ann an libhrigeadh
- Cunnart nach urrainn dhan Choimisean atharrachadh a shealltainn/mheasadh a rèir nan toraidhean is amasan aontaichte
- Cunnart gum fulaingear call iomlan de shiostaman agus mar thoradh air sin nach b’ urrainn dhan Choimisean obrachadh mar bhuidheann
- Cunnart nach urrainn dhan Choimisean freagairt gu luath gus goireasan a riarachadh a rèir atharrachaidhean prìomhachais.

Cliù

- Cunnart cliù, a thaobh dèanamh poileasaidh agus rianachd dhàimhean, gum faicear modh-obrach ais-ghnìomhach mar fhreagairt ri cùisean a tha ag èirigh
- Cunnart gum bi neo-chunbhalachd ann an co-cheangal toraidhean a' Choimisein ann an dòigh-aithris shoilleir agus gan ceangal ris a' chlàr-ghnothaich nas fharsainghe air ath-leasachadh an fhearainn
- Cunnart gun tèid dàimhean làidir le prìomh luchd-ùidh a riaghladh gu neo-èifeachdach ann an leasachadh poileasaidh agus ann a bhith a' comharrachadh chothroman airson co-obrachadh, a' lùghdachadh comas nan dàimhean le diofar luchd-ùidhe
- Cunnart gum bi rianachd dhàimhean neo-èifeachdach thar Riaghaltas na h-Alba agus, mar thoradh air sin, nach bi obair a' Choimisein air a tuigsinn gu math agus nach fhaigh a mholaidhean gabhail riutha.

Gèilleadh

- Cunnart nach tèid aig a' Choimisean air poileasaidhean riaghlaidh chorporra, reachdail no neo-reachdail, a chur air dòigh no a chur an gnìomh
- Cunnart nach tèid aig a' Choimisean air libhrigeadh a rèir a' bhuidseit a chaidh a riarachadh dha, agus mar thoradh air seo gu bheil fàilneachadh a thaobh cliù, rianachd agus riaghlaidh.

Luchd-obrach

- Cunnart gu bheil luchd-obrach neo-làthaireach air sgàth tinneis is msaa., agus mar thoradh air seo gu bheil call comais ann airson eileamaidean a tha riatanach airson nan siostaman gnothachais agus libhrigeadh
- Cunnart gu bheil atharrachaidhean ann am prìomhachasan obrach, dùilean neo-chòrdail no dìth prìomhachaidh a' toirt droch bhuidh air fallaineachd an luchd-obrach.

Tha Coimisean Fearainn na h-Alba a' leantainn poileasaidh Riaghaltas na h-Alba air Tèarainteachd Fiosrachaidh, agus tha Àrd-shealbhadair Cunnairt Fhiosrachaidh ann an àite gus cunnart fiosrachaidh a stiùireadh.

Tha na modhan-obrach airson cunnart agus smachd air an cur an gnìomh taobh a-staigh Coimisean Fearainn na h-Alba a' co-chòrdadh ris an stiùireadh anns an SPFM agus bha iad ann an sàs airson na bliadhna a thàinig gu crìch air 31 Màrt 2021 agus gu ruige an latha nuair a fhuair aonta airson na h-aithisge bhliadhnail agus nan cunntasan.

Rè na bliadhna agus gu ruige an latha nuair a chaidh na cunntasan a shoidhnigeadh, bha na rianan riaghlaidh a leanas an sàs:

- Poileasaidh air Innsireachd
- Poileasaidh an aghaidh Foille
- Stiùireadh-deasg air Ionmhas, air ath-ùrachadh.

Tha frèam rianachd chunnartan a' Choimisein ag ràdh gun tèid trèanadh rianachd chunnartan a thoirt seachad dhan luchd-obrach uile gach trì bliadhna. Chaidh an trèanadh rianachd chunnartan a chaidh a chur dheth sa Mhàrt 2020 mar thoradh air bacaidhean air Covid-19 a ruith anns an t-Sultain 2020.

Bithear a' leantainn oirnn ath-bhreithneachadh a dhèanamh air an t-siostam in-smachd air chor 's gun dèanar cinnteach gum bi seo a' sìor-thoirt misneachadh èifeachdach fhad 's a tha a' bhuidheann a' fàs agus a' leasachadh.

Feabhas Luach

Le bhith a' leantainn phrionnsapalan agus stiùireadh cleachdaidh as fheàrr air feadh na buidhne, tha Frèam riaghlaidh a' Choimisein a' dèanamh cinnteach gun cùm sinn oirn a' faighinn luach as fheàrr san obair againn agus ann a bhith a' cur sheirbheisean is chùmhnanntan air dòigh. Mar eisimpleir, tha an Coimisean air rianan airson sheirbheisean co-roinnte a ghabhail os làimh a bheir seirbheisean corporra a tha èifeachdach is èifeachdail, a' gabhail a-steach airson 2020-21 solarachadh airson ghoireasan daonna, le Ùghdarras Pàirc Nàiseanta a' Mhonaidh Ruaidh.

Modhan-obrach airson Strì eadar Com-pàirtean

Tha modhan-obrach aig Coimisean Fearainn na h-Alba, a tha teann agus uile-chùiseach, a bhios a' dèiligeadh ri strì sam bith a b' urrainnear èirigh eadar com-pàirtean. Thathar a' cumail clàr chom-pàirtean, an dà chuid airson Choimiseanairean agus luchd-obrach, agus thèid ath-ùrachadh gach bliadhna. Faodaidh am poball an clàr a sgrùdadh, agus thathar a' foillseachadh an fhiosrachaidh bho na Coimiseanairean air làrach-lìn Coimisean Fearainn na h-Alba. Bidh Coimiseanairean a' clàradh strì sam bith a b' urrainnear èirigh aig toiseach gach coinneamh bùird aig a' Choimisean, agus, far a bheil e freagarrach, nì iad iad fhèin neo-làthaireach airson cho-dhùnaidhean air cùis sam bith anns a bheil com-pàirt aca. Thèid na com-pàirtean seo a chlàradh sna gearr-chunntasan.

Sgrùdadh bhon taobh a-muigh

Tha Àrd-neach-sgrùdaidh na h-Alba air Sgrùdadh Alba a chur an dreuchd mar an neach-sgrùdaidh chunntasan bho thaobh a-muigh airson ceithir bliadhna bho 1 Giblean 2017. Mar thoradh air an aimhreit mhòr a tha an galar lèir-sgaoilte Covid-19 air adhbharachadh airson buidhnean poblach agus an comas a th' aca aithris ionmhasail a dhèanamh, agus airson luchd-sgrùdaidh na roinne poblach, tha Àrd-neach-sgrùdaidh na h-Alba agus Coimisean nan Cunntasan airson Alba air na dreuchdan sgrùdaidh làithreach a leudachadh fad bliadhna gu sgrùdadh na bliadhna 2021-22.

In-sgrùdadh

Tha in-sgrùdadh na phàirt bhunaiteach den t-siostam in-smachd. Airson na bliadhna ionmhasail 2020-21, chaidh seirbheis sgrùdadh chunntasan taobh a-staigh a sholarachadh le BDO LLP, a ghabh obair os làimh stèidhichte air anailis de na cunnartan mu choinneimh a' Choimisein. Rinn BDO LLP sgrùdadh is measadh air na pròiseasan ann an 2020-21 aig Coimisean Fearainn na h-Alba anns na raointean a leanas:

- Rianachd Coileanaidh Ghnothachais
- Pròiseasan Ionmhais
- Fastadh agus Inntrigeadh Luchd-obrach
- Ath-sgrùdadh air Smachdan IT Coitcheann
- Mar a chaidh molaidhean a thoirt air adhart.

Tha na co-dhùnaidhean bhon in-sgrùdadh gan taisbeanadh ann an aithisgean rè na bliadhna chun an Àrd-sgioba Stiùiridh agus gu Comataidh Sgrùdaidh is Chunnartan. Anns na h-aithisgean seo, bidh beachd air iomchaidheachd agus èifeachdas an t-siostaim in-smachd, còmhla ri molaidhean airson leasachaidhean.

Rinneadh deich molaidhean uile-gu-lèir tron bhliadhna, bho ìre cunnairt mheadhanaich gu ìre cunnairt ìosal. Cha deach moladh sam bith a dhèanamh aig ìre cunnairt àird.

Gach bliadhna, bidh an solaraidhe in-sgrùdaidh a' foillseachadh aithisg bhliadhnail anns am bi beachd air an t-siostam in-smachd. A rèir toraidhean an ath-bhreithneachaidh air rianachd chunnartan, riaghladh agus pròiseasan in-smachd a' Choimisein, tha barantas reusanta aig a' Choimisean nach eil laigsean mòra ann an siostaman in-smachd airson nan raointean air an do rinneadh ath-bhreithneachadh ann an 2020-21.

Ann an aithisg bhliadhnail aca, thuirt In-sgrùdadh gu bheil Coimisean Fearainn na h-Alba air deagh adhartas a dhèanamh ann a bhith a' buileachadh nam molaidhean a rinneadh agus chaidh an ìre làidir de dhealas agus de dh'obair ann a bhith a' buileachadh mholaidhean bho aithisgean sgrùdaidh roimhe a chomharrachadh. Bho na 25 molaidhean a tha rin coileanadh, tha 20 de na molaidhean (80%) air an comharrachadh mar air an cur an gnìomh gu h-ìomlan, agus chaidh 5 (20%) a chomharrachadh mar air an cur an gnìomh gu ìre. Tha 6 molaidhean a bharrachd nach eil rin cur an gnìomh fhathast.

Dàta agus Rianachd Fiosrachaidh

Tha modhan-obrach an sàs air chor 's gun dèanar cinnteach gu bheilear a' gèilleadh ri dleastanasan dàta agus rianachd fiosrachaidh. Cha robh call dàta no briseadh dàta air a chlàradh no air aithris leis a' Choimisean rè na bliadhna. Tha an Coimisean air ceumannan a ghabhail a dhèanamh cinnteach gu bheilear a' gèilleadh ri dleastanasan GDPR. Tha Oifigear Dìon Dàta sònraichte aig a' Choimisean a bharrachd air Sealbhadairean Stòras Fiosrachaidh sònraichte agus Àrd-shealbhadair Cunnart Fiosrachaidh.

Tha cunnart nas motha air a bhith a thaobh tèarainteachd shaidhbear, gu sònraichte co-cheangailte ri obair dachaigh agus àrainneachd troimhe-chèile, le eisimpleirean ann de dh'ionnsaighean follaiseach air an roinn phoblaich. Tha an Coimisean ag aithneachadh cho cudromach 's a tha seasmhachd shaidhbear agus tha e air a bhith a' leantainn air ag obair còmhla ri Riaghaltas na h-Alba air chor 's gun dèanar cinnteach gu bheil na teicneòlasan didseatach againn ann an co-rèir ri Plana-ghnìomha an Raoin Phoblaich airson seasmhachd shaidhbear. Dh'ùraich Coimisean Fearainn na h-Alba a theisteanas Cyber Essentials agus tha e ag obair a dh'ionnsaigh inbhe Cyber Essentials Plus. Tha an Coimisean cuideachd air trèanadh a thoirt do luchd-obrach agus eacarsaichean a ruith air cho cudromach 's a tha e a bhith furachail a thaobh ionnsaighean phishing agus a bhith a' dèanamh planadh shuidheachaidhean airson bhrisidhean a dh'fhaodadh a bhith ann.

Cùisean ana-coirbteachd is ana-bhrìbeireachd

Tha Poileasaidh an aghaidh Foille aig a' Choimisean, agus cha d'fhuair aithris sam bith de dh'fhoill no de choirbteachd.

Cùisean Riaghlaidh Susbainteach

Rè 2020-21, cha robh cùisean riaghlaidh susbainteach ann ri aithris.

Fòcas Airson Riaghladh a' Coimhead Air Adhart

A' dol air adhart, bidh na prìomh dhùbhlain riaghlaidh co-cheangailte ri bhith a' libhrigeadh bhuilean ann an co-theacsa ath-bheothachadh eaconamach na h-Alba às dèidh galar làir-sgaoilte Covid-19 agus bidh seo a' gabhail a-steach:

- A' coileanadh libhrigeadh Prògram Obrach Coimisean Fearainn na h-Alba agus a' cur ri ath-shlànachadh h-Alba tro Phlana Ro-innleachdail ùr
- A' leabachadh dhòighean-obrach ùra, ag ionnsachadh bhon bhliadhna mu dheireadh gus feuchainn ri gealltanasan a thaobh na gnàth-shìde a libhrigeadh agus gus àrainneachd-obrach shùbailte a chruthachadh do luchd-obrach
- A' com-pàirteachadh le luchd-obrach gus prògram leasachaidh buidhne a libhrigeadh a bheir buaidh air an t-seòrsa buidhne a tha sinn ag iarraidh a bhith againn san àm ri teachd, le fòcas air dòighean-obrach, frèam pàighidh agus ìrean, agus trèanadh is leasachadh
- A' dèanamh barrachd obair-leasachaidh air an sgeama tiomnadh ùghdarras gus dèanamh cinnteach gun obraich Coimisean Fearainn na h-Alba agus e a' fàs mar bhuidheann, ann an dòigh èifeachdach
- Leasachadh leantainneach air dòigh-obrach stiùireadh phròiseactan a' gabhail a-steach aithris air libhrigeadh, modal measaidh agus fiosrachadh stiùireadh coileanaidh a' gabhail a-steach prìomh chomharran coileanaidh
- Prògram leantainneach de thrèanadh is leasachadh airson Coimiseanairean stèidhichte air riatanasan sgilean is leasachaidhean
- A' dèanamh cinnteach gu bheil Fòram Com-pàirteachaidh an Luchd-obrach agus Comataidh Luchd-obrach agus Tuarastail air an ruith agus air an riaghladh gu math agus iad a' cur ri leasachadh na buidhne.

Barantasan Stiùiridh

Tha ath-bhreithneachadh an Oifigeir Chunntachail, air èifeachdas an t-siostaim in-smachd agus nan rianan airson rianachd chunnartan, air fiosrachadh le:

1. Litir barantais le taic bho làn liosta-dhearbhaidh air in-smachd, aontaichte le Cinn Sheirbheisean, a' comharrachadh smachdan agus, far a bheil e iomchaidh, a' toirt fa-near cùisean iomagain;
2. Obair nan in-sgrùdairean, a' gabhail a-steach aithisgean rè na bliadhna chun na Comataidh Sgrùdaidh agus Chunnartan aig Coimisean Fearainn na h-Alba (a' gabhail a-steach a' bheachd aca, a tha neo-eisimeileach agus neo-phàirteach, air iomchaidheachd agus èifeachdas an t-siostaim in-smachd aig a' Choimisean, còmhla ri molaidhean airson leasachaidh)
3. Beachdan bhon luchd-sgrùdadh air an taobh a-muigh anns na h-aithisgean aca
4. Aithisg bhliadhnail agus ùrachaidhean ràitheil chun a' Bhùird bho Chathraiche na Comataidh Sgrùdaidh agus Chunnartan a' toirt seachad mion-fhiosrachadh air obair na comataidh sin rè na bliadhna
5. Ath-bhreithneachaidhean gach ràith bhon Chomataidh Sgrùdaidh agus Chunnartan air clàr-chunnartan na buidhne agus air obair nan in-sgrùdairean a' measadh èifeachdas nan rianan airson rianachd chunnartan
6. Litrichean-dearbhadh bho Ùghdarras Pàirc Nàiseanta a' Mhonaidh Ruaidh a bheir seachad seirbheis HR co-roinnte do Choimisean Fearainn na h-Alba.

Tha Aithisg Barantais Bhliadhnail nan In-sgrùdairean a' co-dhùnadh gu bheil am frèam obrach de smachdan a tha an sàs a' toirt barantas reusanta a thaobh lìbhrigeadh èifeachdach is èifeachdail nan amasan ro-innleachdail aig a' Choimisein.

Co-dhùnadh

Stèidhichte air na tùsan barantais ainmichte gu h-àrd, agus air sgrùdadh leantainneach air cleachdaidhean riaghlaidh chorporra a rèir phrionnsapalan is stiùiridh a thaobh deagh chleachdadh, tha mi riaraichte gu bheil smachdan riaghlaidh iomchaidh an sàs agus gu bheil iad ag obrachadh gu h-èifeachdach. Thèid am frèam obrach airson smachdan a leasachadh barrachd mar a tha a' bhuidheann a' fàs, gus dèanamh cinnteach gu bheil e co-rèireach agus èifeachdach.

Aithisg air Tuarastalan is Luchd-obrach

Nithear sgrùdadh air an Aithisg Tuarastail is Luchd-obrach ach a-mhàin air a’ Phoileasaidh Tuarastail, Nòta Gnè, Dàta mu Làithean dheth Tinn, poileasaidhean luchd-obrach a thaobh Co-ionannachd Chothroman, Ciorram agus Iomadachd, Cothromachd aig an Obair, agus Poileasaidhean Ionnsachaidh is Leasachaidh, a tha air an ath-sgrùdadh le Sgrùdadh Alba airson cunbhalachd leis na cunntasan sgrùdaichte.

Poileasaidh air Ìocadh

Buill a’ Bhùird

Tha sianar Choimiseanairean air Bòrd Coimisean Fearainn na h-Alba. Tha tuarastal nan Coimiseanairean ùghdarraichte le Ministearan na h-Alba agus air a dhearbhadh a rèir Poileasaidh air Pàigheadh san Roinn Phoblaich airson Dreuchdan Àrda” (gheibhear barrachd fiosrachaidh aig www.scotland.gov.uk/publications).

An-dràsta, chan eil dreuchdan Buill a’ Bhùird ion-pheinnsean. Chaidh na buill Bùird làithreach uile fhasadh bho 19 Dùbhlachd 2016. Chaidh ceathrar bhall fhasadh air teirmichean còig bliadhna (Andrew Thin, Cathraiche; an Dr Bob McIntosh, Coimiseanair Tuathanachas Màil; an Dr Sally Reynolds, agus Lorne Macleod, Coimiseanairean Fearainn) agus chaidh dithis bhall fhasadh airson teirmichean ceithir bliadhna (Megan MacInnes agus an t-Àrd-ollamh David Adams, Coimiseanairean Fearainn). Chaidh Megan MacInnes agus an t-Àrd-ollamh David Adams ath-fhasadh bho 19 Dùbhlachd le Riaghaltas na h-Alba airson trì bliadhna a bharrachd.

Luchd-obrach

Tha a h-uile neach-obrach, maireannach agus teirm-shuidhichte, air fhasadh le Coimisean Fearainn na h-Alba. Airson 2020-21 tha an Coimisean air gabhail ri ìrean agus poileasaidhean pàighidh Riaghaltas na h-Alba gus ìrean tuarastail a riarachadh leis a’ Chomataidh Luchd-obrach agus Ìocaidh a’ gabhail ris an raon-phàighidh bhliadhnail a thathar a’ moladh a rèir poileasaidh pàighidh Riaghaltas na h-Alba. Thathar ag aithneachadh gum feum pàigheadh a bhith aig ìre a chuidicheas fastadh, gleidheadh agus brosnachadh luchd-obrach. Thathar cuideachd ag aithneachadh poileasaidhean an Riaghaltais air pàigheadh san t-Seirbheis Chatharra is san raon phoblach agus gum feumar cumail ri smachdan air caiteachas poblach. Thathar a’ cumail sùil air coileanadh an luchd-obrach tro shiostam measadh coileanaidh.

Comataidh Sgrùdaidh agus Chunnartan

Air a’ Chomataidh Sgrùdaidh agus Chunnartan aig Coimisean Fearainn na h-Alba, tha dithis Choimiseanairean agus aon bhall co-thaghte bho bhuidheann air an taobh a-muigh. Chan eil am ball co-thaghte a’ faighinn tuarastal sam bith agus mar sin chan eilear ga gabhail a-steach anns an aithris a leanas.

Ìocadh a' Bhùird

Bha ìocadh ri phàigheadh ris na Coimiseanairean mar a leanas

Coimiseanairean a bha ann an dreuchd ann an 2020-21	2020-21 (£)	2019-20 (£)
Andrew Thin (Cathraiche)	13,003	12,624
Megan MacInnes (Coimiseanair Fearainn)	6,084*	7,028
An t-Àrd-ollamh David Adams (Coimiseanair Fearainn)	5,191	5,040
An Dr Bob McIntosh (Coimiseanair Tuathanachas Màil)	20,765	20,160
An Dr Sally Reynolds (Coimiseanair Fearainn)	5,191	5,040
Lorne MacLeod (Coimiseanair Fearainn)	5,191	5,040

Chan eil dreuchdan Choimiseanairean ion-pheinnsean.

*Tha pàigheadh airson shochairan neo-ionmhasail de £893 uile-gu-lèir air a ghabhail a-steach anns an ìocadh shuas airson Megan MacInnes a thugadh rè na bliadhna (2019-20: £1,987).

Tha Cathraiche Coimisean Fearainn na h-Alba an geall ri ceithir làithean gach mìos.

Tha Coimiseanair Tuathanachas Màil an geall ri ochd làithean gach mìos.

Tha Coimiseanairean Fearainn an geall ri dà latha gach mìos.

Chaidh a h-uile Coimiseanair a thaghadh bho 19 Dùbhlachd 2016 (chaidh Megan MacInnes agus an t-Àrd-ollamh David Adams ath-fhastadh air 14 Sultain 2020).

Tuarastal airson Àrd-oifigearan

Tha an earrann a leanas a' toirt seachad fiosrachadh air ìocadh agus com-pàirtean peinnsein nan àrd-oifigearan aig Coimisean Fearainn na h-Alba

	Tuarastal		Sochairan peinnsein		Iomlan	
	£000		£000		£000	
	2020-21	2019-20	2020-21	2019-20	2020-21	2019-20
Àrd-oifigear						
Hamish Trench	75-80	70-75	38	33	110-115	105-110
Àrd-sgioba Stiùiridh						
Posy MacRae* ¹ Co-ionann ri làn-ùine	45-50 (60-65)	40-45 (55-60)	20	18	65-70	60-65
Sarah Allen* ² Co-ionann ri làn-ùine	30-35 (60-65)	35-40 (55-60)	15	15	50-55	50-55
Shona Glenn	60-65	55-60	24	22	80-85	75-80
Emma Cooper* ³ Co-ionann ri làn-ùine	40-45 (45-50)	-	18	-	60-65	

*¹Ag obair 0.8 FYE *²Ag obair 0.6 FYE, cha robh i an sàs san Àrd-sgioba Stiùiridh bho 3/2/2021, tha a cosnadh leis a' Coimisean mar Cheann Tuathanachas Màil a' leantainn *³Thàinig i dhan Choimisean sa Chèitean 2020

Tuarastal – A' gabhail a-steach làn-thuarastal, seach-thìm agus cuibhreann sam bith eile chun na h-ìre 's gu bheil e a' tighinn fo bhuidhe cisean na Rìoghachd Aonaichte. Tha an aithris seo stèidhichte air pàigheadh a rinneadh rè na bliadhna le Coimisean Fearainn na h-Alba.

Sochairan neo-ionmhasail – cha tugadh sochairan neo-ionmhasail sam bith rè 2020-21.

Frith-bhuannachdan – cha robh frith-bhuannachd sam bith ann rè 2020-21.

Dìoladh airson call dreuchd

B' i an t-sùim seo neoni airson 2020-21 (2019-20: neoni).

Rainnse pàighidh

Tha dleastanas air buidhnean aithriseidh a bhith a' foillseachadh na dàimh eadar ìocadh an neach-obrach leis an tuarastal as àirde agus an t-ìocadh meadhanail airson luchd-obrach na buidhne. Airson Coimisean Fearainn na h-Alba, bha am bann ìocaidh aig an neach-obrach leis an tuarastal as àirde anns a' bhliadhna ionmhasail 2020-21 eadar £75k is £80k (2019-20:£70-75k). Bha seo 2.12 uiread (2019-20: 2.22) 's a bha tuarastal cuibheasach an luchd-obrach, a bha aig £35,110 (2019/20 – £32,644).

Ann an 2020-21, cha d'fhuair neach-obrach sam bith ìocadh nas àirde na an t-Àrd-oifgear. Bha tuarastalan eadar £22,232 agus £60,413 (gun a bhith a' gabhail a-steach an Àrd-oifigeir)(2019-20: £21,482 gu £58,653).

Sochairean Peinnein

	Peinnean tàrmaichte aig aois a' pheinnein mar a bha e air 31/03/21 agus cnap-shùim a bhuineas ris		Àrdachadh fìor ann am peinnean agus cnap-shùim a bhuineas ris aig aois a' pheinnein		CETV* air 31/03/21	CETV air 31/03/20	Àrdachadh fìor ann an CETV mar a tha maoinichte le fastaidhear
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
	Peinnean	Cnap-shùim	Peinnean	Cnap-shùim			
Àrd-oifgear							
Hamish Trench	20-25	-	0-2.5	-	291	259	19
Àrd-sgioba Stiùiridh							
Posy MacRae	0-5	-	0-2.5	-	39	28	8
Sarah Allen	0-5	-	0-2.5	-	40	28	9
Shona Glenn	0-5	-	0-2.5	-	45	31	9
Emma Cooper	0-5	-	0-2.5	-	9	0	7

*Tha CETV a' ciallachadh luach an airgid a gheibhear airson peinnean a ghluasad ("Cash Equivalent Transfer Value"), agus faodar barrachd fiosrachaidh fhaotainn air [taobh-duilleig 33](#).

Peinnseanan na Seirbheis Catharra

Thathar a' toirt shochairan peinnsein tro rianan peinnsein na Seirbheis Catharra. Bho 1 Giblean 2015, chaidh sgeama peinnsein ùr airson seirbheisich chatharra a thoirt a-steach – Sgeama nan Seirbheiseach Catharra agus Eile, no alpha, a tha a' toirt shochairan peinnsein air stèidh cuibheasachd tuarastail, le aois a' pheinnsein gu h-àbhaisteach co-ionann ri Aois Peinnsean na Stàite airson a' bhuill (no 65 ma tha sin nas àirde). Bhon cheann-latha sin, ghabh a h-uile seirbheiseach catharra a bha ùr ann an dreuchd, agus a' mhòr-chuid dhiubhsan a bha mar-thà anns an t-seirbheis, ri sgeama ùr alpha. Ron cheann-latha sin, bha seirbheisich chatharra a' gabhail pàirt ann am Prìomh Sgeama Peinnsein na Seirbheis Catharra (PCSPS). Tha ceithir roinnean ann am PCSPS: trì a tha a' toirt shochairan air stèidh an tuarastail dheireannaich (classic, premium no classic plus), le aois a' pheinnsein àbhaisteach de 60; agus aon a tha a' toirt shochairan air stèidh a' chùrsa-obrach iomlan (nuvos), le aois a' pheinnsein àbhaisteach de 65.

Tha na rianan reachdail seo neo-mhaoinichte, le cosgais nan sochairan air a pàigheadh le suimeannan airgid a tha Pàrlamaid a' bhòtadh gach bliadhna. Tha peinnseanan a tha rim pàigheadh fo classic, premium, classic plus, nuvos agus alpha air am meudachadh gach bliadhna ann an co-rèir ri reachdas air meudachadh pheinnseanan. Bha daoine a bha nam buill de PCSPS a bha 10 bliadhna taobh a-staigh aois a' pheinnsein àbhaisteach aca air 1 Giblean 2012 a' fantainn ann am PCSPS an dèidh 1 Giblean 2015. Bidh iadsan a bha eadar 10 bliadhna agus 13 bliadhnaichean is còig mìosan bho aois a' pheinnsein àbhaisteach aca air 1 Giblean 2012 ag atharrachadh gu alpha uaireigin eadar 1 Ògmhios 2015 agus 1 Gearran 2022. Leis gu bheil an Riaghaltas an dùil cur às do lethbhreith a dh'ainmich na cùirtean mun dòigh san deach ath-leasachaidhean peinnsein a thoirt a-steach airson cuid de bhuill, tha dùil, ri ùine, gum bi còir aig buill ion-roghnach le seirbheis iomchaidh eadar 1 Giblean 2015 agus 31 Màrt 2022 ri sochairan peinnsein eadar-dhealaichte a thaobh na h-ùine sin (agus dh'fhaodadh seo buaidh a thoirt air Luach an airgid a gheibhear airson peinnsean a ghluasad a chithear san aithisg seo - faic gu h-ìosal). Airson a h-uile ball a tha ag atharrachadh gu alpha, tha na sochairan PCSPS aca air am 'bancaicheadh', agus bidh iadsan le sochairan nas tràithe ann an tè de na roinnean stèidhichte air tuarastal deireannach a' faighinn nan sochairan sin stèidhichte air an tuarastal dheireannach aca nuair a dh'fhàgas iad alpha. (Tha na figearan peinnsein airson oifigich a' sealltainn peinnsean a choisinn iad ann am PCSPS no alpha – mar a tha freagarrach. Far a bheil sochairan aig an oifigeach gach cuid ann an alpha agus ann am PCSPS, thathar ag aithris figear a tha a' riochdachadh luach co-mheasgaichte de na sochairan aca anns an dà sgeama.) Bhon Dàmhair 2002, dh'fhaodadh buill a tha a' tighinn a-steach dhan sgeama a bhith a' taghadh an dàrna cuid an ullachaidh iomchaidh a thaobh sgeama shochairan suidhichte no sgeama thabhartasan suidhichte (ceannach-airgid) le cuibhreann fastaidheir (cunntas peinnsein com-pàirteachais).

Tha cuibhreannan an fhaistaidheir ceangailte ri tuarastal agus tha iad aig ìre eadar 4.6 sa cheud agus 8.05 sa cheud de chosnadh airson peinnsein de bhuill ann an classic, premium, classic plus, nuvos and alpha. Bidh sochairan ann an classic a' tàrmachadh aig ìre 1/80mh de chosnadh mu dheireadh airson peinnsein airson gach bliadhna de sheirbheis. Cuideachd, tha cnap-shùim a tha co-ionann ri trì bliadhna de pheinnsean an toiseach ri pàigheadh an dèidh dol air chluaineas. Airson premium, bidh sochairan a' tàrmachadh aig ìre 1/60mh den chosnadh mu dheireadh airson peinnsein airson gach bliadhna de sheirbheis. Eu-coltach ri classic, chan eil cnap-shùim ann gu fèin-obrachail. Tha classic plus an ìre mhath na mheasgachadh, le sochairan airson seirbheis ro 1 Dàmhair 2002 air an obrachadh a-mach ann am farsaingeachd mar a tha classic agus sochairan airson seirbheis bhon Dàmhair 2002 air an obrachadh a-mach mar a tha iad ann am premium. Ann an nuvos, bidh buill a' cur ri peinnsean air stèidh an tuarastail ion-pheinnsein ri linn ùine am ballrachd anns an sgeama. Aig deireadh bliadhna an sgeama (31 Màrt), tha cunntas peinnsein choisinn a' bhuill a' faighinn 2.3 sa cheud den chosnadh airson peinnsein aca sa bhliadhna sin den sgeama agus tha am peinnsean tàrmaichte ga àrdachadh a rèir an reachdais air àrdachadh peinnsein. Bidh sochairan ann an alpha a' fàs ann an car an aon dòigh ri nuvos, ach gu bheil ìre an tàrmachaidh aig 2.32 sa cheud. Anns gach suidheachadh, faodaidh gun cuir buill romhpa am peinnsean a thoirt suas agus cnap-shùim fhaotainn chun nan crìochan a shuidhich Achd an Ionmhais 2004.

Tha an cunntas peinnsein chom-pàirteachais na ullachadh peinnsein le tabhartasan suidhichte a tha na phàirt den Legal & General Mastertrust. Bidh am fastaiche a' cur a-steach eadar 8% agus 14.75% (a rèir aois a' bhuill). Chan fheum an neach-obrach cur ris, ach nuair a chuireas iad, bheir am fastaidhear an aon rud seachad gu ìre 3 sa cheud den tuarastal ion-pheinnsean (a bharrachd air cuibhreann bunaitheach an fhaistaidheir). Bidh fastaidhearan cuideachd a' cur 0.5 sa cheud a bharrachd de thuarastal ion-pheinnsean gus cosgaisean a chòmhdach airson àrachas shochairan an aghaidh chunnartan, a thathar a' solarachadh bhon mheadhan (is e sin, bàs ann an seirbheis agus leigeil dreuchd seachad air sàilleibh droch shlàinte).

Is e am peinnean tàrmaichte a chithear an seo am peinnean air am bi am ball airidh nuair a ruigas iad aois a' pheinnein, no nuair a sguireas iad de bhith nam ball den sgeama ma tha iad cheana aig aois a' pheinnein no nas sine. Is e 60 aois a' pheinnein airson buill ann an classic, premium agus classic plus, 65 airson buill ann an nuvos agus, airson buill ann an alpha, 65 no Aois Peinnean na Stàite ma tha sin nas àirde. (Tha na figearan peinnein airson oifigich a' sealltainn peinnein a choisinn iad ann am PCSPS no alpha – mar a tha freagarrach. Nuair a tha sochairean aig an oifigear gach cuid ann am PCSPS agus ann an alpha, is e an àireamh a bheirear luach nan sochairean san dà sgeama còmhla, ach thoir fa-near gur dòcha gum biodh pàirtean den pheinnean sin rim pàigheadh aig diofar aoisean.)

Gheibhear barrachd fiosrachaidh mu ullachaidhean peinnein na Seirbheise Catharra air an làraich-lìn: www.civilservicepensionscheme.org.uk.

Luach an airgid a gheibhear airson peinnean a ghluasad (CETV)

Is e a tha ann an Luach an airgid a gheibhear airson peinnean a ghluasad (CETV) luach aithnichte nan sochairean ann an sgeama peinnein a tha ball air a ghleidheadh bho sgeama peinnein suas gu àm sònraichte, agus sin air a mheasadh le clèireach-urrais. Is iad na sochairean a thèid a mheasadh sochairean tàrmaichte a' bhvuill agus peinnean sam bith aig cèile ceangailte a tha ri phàigheadh bhon sgeama. Is e a tha ann an CETV sùim a thèid a phàigheadh le sgeama no rèiteachadh peinnein gus sochairean peinnein a ghleidheadh ann an sgeama no rèiteachadh peinnein eile nuair a dh'fhàgas ball sgeama agus iad a' roghnachadh na sochairean a ghlèidh iad sa chiad sgeama a ghluasad. Tha na figearan peinnein a tha gan sealltainn a' buntainn ri sochairean a tha an neach fa leth air a ghleidheadh mar thoradh air a' bhallrachd iomlan a th' aca san sgeama pheinnein, chan e dìreach an t-seirbheis a nì iad mar phàirt den sgioba-stiùiridh a dh'fheumar fhoillseachadh.

Am measg nam figearan, tha luach sochair peinnein sam bith ann an sgeama (no rèiteachadh) eile a chuir am ball a-null gu ullachaidhean peinnein na Seirbheise Catharra. Nam measg cuideachd tha sochair peinnein sam bith a bharrachd a fhuair am ball seach gun do cheannaich e sochairean peinnein a bharrachd air a chosgais fhèin. Tha CETVs gan obrachadh a-mach a rèir Riaghailtean Sgeamaichean Peinnein Obrach (Luachan Cur A-null) (Atharrachadh) 2008 agus chan eil iad a' toirt feart air lùghdachadh sam bith a th' ann aig an àm seo no a dh'fhaodadh a bhith ann san ùine air thoiseach air sochairean mar thoradh air Cis Cuibhreann Beatha a dh'fhaodadh a bhith ri pàigheadh nuair a thèid na sochairean peinnein a ghabhail.

Dearbh-mheudachadh sa CETV

Tha seo a' sealltainn meudachadh ann an CETV a tha gu ìre mhòr air a mhaoineachadh leis an neach-fastaidh. Chan eil e a' gabhail a-staigh àrdachadh sa pheinnean ri linn atmhorachd, suimeannan a chuir an neach-obrach ris (a' gabhail a-staigh luach shochair sam bith a chaidh a ghluasad bho sgeama peinnein no rèiteachadh eile) agus bidh e a' cleachdadh buaidhean coitcheann a' mhargaidd air luachadh airson toiseach agus deireadh na h-ùine.

Aithisg air Luchd-obrach

Cosgaisean is Àireamhan Luchd-obrach

	Luchd-obrach maireannach	Buill a' Bhùird	Eile	Iomlan 2020-21	Iomlan 2019-20
	£000	£000	£000	£000	£000
Tuarastalan	594	56	-	650	551
Cosgaisean shochoirean sòisealta	63	2	-	65	54
Cosgaisean peinnsein eile	163	-	-	163	138
Fo-fhastadh thugainn agus luchd-obrach bhuidhnean-cosnaidh	-	-	52	52	27
Iomlan	820	58	52	930	770

Àireamh de Luchd-obrach gu cuibheasach

Àireamh chuibheasach de dhaoine ionann is làn-ùine (FTE) air am fastadh rè na bliadhna

	Àireamh 2020-21
Àrd-sgioba Stiùiridh	4.2
Taic Phroifeiseanta, Stiùireadh agus Rianachd	11.02
Iomlan	15.22

Tha àrd-stiùireadh a' ciallachadh buill an Sgioba-stiùiridh.

Bha 100% den luchd-obrach air cùmhnantan maireannach air 31 Màrt 2021.

Cha robh iocadh comhairleachaidh aig a' Choimisean agus cha robh rianan far an rola-phàighidh ann rè 2020-21 (2019-19: neoni).

Nòta air Gnè

	Fireannaich 31 Màrt 2021	Boireannaich 31 Màrt 2021	Fireannaich 31 Màrt 2020	Boireannaich 31 Màrt 2020
Coimiseanairean	4	2	4	2
Àrd-oifigear	1	-	1	-
Luchd-obrach	2	13	2	13

Tha an àireamh de luchd-obrach a' gabhail a-steach luchd-obrach pàirt-ùine.

Tha na figearan shuas a' sealltainn nan àireamhan iomlan de luchd-obrach mar a bha iad air 31 Màrt 2021, chan ann air stèidh co-ionann is làn-ùine.

Luchd-obrach Dheth Tinn

Bha luchd-obrach dheth tinn sa bhliadhna gu 31 Màrt 2021 airson 36 làithean, sin 0.9 sa cheud de na làithean a dh'fhaodadh luchd-obrach a bhith ag obair. Tha sin coltach ri gach neach-obrach a bhith dheth tinn 2.12 làithean gu cuibheasach thar na bliadhna.

Pasganan-fàgail

Cha robh pasganan-fàgail ann rè 2020-21(2019-20: neoni).

Atharrachadh Luchd-obrach

Tro 2020-21 bha aon neach-obrach fo-fhastachta le teirm stèidhichte aig Coimisean Fearainn na h-Alba, a dh'fhàg air a' cheann-latha chrìochnachaidh a chaidh a shònrachadh dhaibh, seo figear atharrachadh luchd-obrach de 6.25%.

Poileasaidhean air Co-ionannachd Chothroman, Ciorraim agus Iomadachd

Tha Coimisean Fearainn na h-Alba a' gabhail ri poileasaidhean Riaghaltas na h-Alba air co-ionannachd chothroman agus iomadachd. Tha am poileasaidh air co-ionannachd chothroman ag ràdh gum bu chòir gum faigheadh an luchd-obrach an aon làimhseachadh, chan eil e gu diofar dè a' ghnè, an inbhe a thaobh pòsaidh, an aois, an cinneadh, an taobhadh feise, an ciorram, an creideamh no feallsanachd, am pàtran obrach, inbhe a thaobh fastaidh, aithne gnè (tar-ghnèitheach), inbhe mhàthaireil no athaireil, cùram no ballrachd aonaidh-chiùird a bhiodh aca. Feuchaidh an Coimisean ri leth-bhreith mì-laghail a sheachnadh anns gach taobh de chosnadh a' gabhail a-steach fastadh, adhartachadh, cothroman ionnsachaidh is leasachaidh, pàigheadh is sochairean, smachd agus taghadh airson call dreuchd. Ann an co-rèir ri poileasaidh Riaghaltas na h-Alba, feumaidh Coimisean Fearainn na h-Alba cur ri iomadachd an luchd-obrach anns a' bhuidhinn. Chan urrainn dhan Choimisean leth-bhreith a dhèanamh gu dìreach ann a bhith a' taghadh luchd-obrach airson fastadh no adhartachadh, ach faodaidh an Coimisean dòighean laghail iomchaidh a chleachdadh, a' gabhail a-steach ghnìomhan deimhinneach laghail gus dèiligeadh ri fo-riochdachadh de bhuidheann sam bith a tha an Coimisean a' comharrachadh aig nach eil riochdachadh gu leòr ann an seòrsaichean sònraichte de dh'obraichean. Tha fastadh agus leasachadh dhaoine air a bheil ciorram a' tighinn fon phoileasaidh co-ionannachd chothroman agus iomadachd againn, agus mar phàirt den sgeama Misneachd Ciorraim anns a bheil a' bhuidheann a' gabhail pàirt thèid tagraidhean cosnaidh a gheibhear bho thagraiche sam bith a tha a' nochdadh gu bheil ciorram orra a chur air a' gheàrr-liosta ma sheallas iad gu bheil iad a rèir nan slatan-tomhais riatanach uile airson a bhith air a' gheàrr-liosta airson na dreuchd. Nì Coimisean Fearainn na h-Alba atharrachaidhean reusanta do na cleachdaidhean obrach àbhaisteach aige gus cnap-starra sam bith bho chiorram a sheachnadh. Tha Coimisean Fearainn na h-Alba a' gealltainn an luchd-obrach air fad a leasachadh agus a' cur luach gu deimhinneach air farsaingeachd sheallaidhean is eòlais a bheir a h-uile neach dhan obair againn, agus tha e air plana ionnsachaidh is leasachaidh choileanta a chur an sàs.

Tron bliadhna, tha Coimisean Fearainn na h-Alba air a bhith a' conaltradh le luchd-obrach gus obrachadh nas sùbailte a thabhann agus tha e a' togail air na chaidh ionnsachadh bho bhith ag obair bhon taigh mar thoradh air a' ghalar lèir-sgaoilte. Tha rùn aig Coimisean Fearainn na h-Alba na dleastanasan aige a libhrigeadh ann an dòigh a bhrosnaicheas co-ionannachd chothroman, aig a bheil e mar amas cur às do leth-bhreith agus do ghiùlan eile air an do chuir reachdas co-ionannachd toirmeasg.

Aithisg Cunntachalachd Phàrlamaideach

Call is Suimeannan Sònraichte

Cha robh call no pàighidhean sònraichte ann rè na bliadhna 2020-21 (2019-20: neoni).

Tìodhlacan agus Tabhartasan air Adhbharan Carthannais

Cha robh tìodhlacan no tabhartasan air adhbharan carthannais rè na bliadhna 2020-21 (2019-20: neoni).

Fèicheanasan neo-chosmhail a dh'fhaodadh èirigh

Tha dleastanas air Coimisean Fearainn na h-Alba aithris air fèicheanasan a dh'fhaodadh èirigh far a bheil an coltas, gum bithear a' tar-chur sochair eaconamach mar rèiteachadh, ro neo-chosmhail a bhith a' coileanadh a' mhìneachaidh air fèicheanasan a dh'fhaodadh èirigh fo IAS37. Chan eil gin a dh'fhèicheanasan neo-chosmhail a dh'fhaodadh èirigh an-dràsta.

Teachd a-steach bho chìsean

Cha d'fhuair Coimisean Fearainn na h-Alba teachd a-steach sam bith bho chìsean anns a' bhliadhna 2020-21 (2019-20: neoni).

Hamish Trench

Àrd-oifigear agus Oifigear Cunntachail

7 Sultain 2021

Aithisg an Luchd-sgrùdaidh Neo-eisimeilich

Aithisg an neach-sgrùdaidh neo-eisimeilich do bhuill Coimisean Fearainn na h-Alba, Àrd-neach-sgrùdaidh na h-Alba agus Pàrlamaid na h-Alba.

Aithisg air an sgrùdadh a rinneadh air na h-aithrisean ionmhasail

Beachd air na h-aithrisean ionmhasail

Tha mi air sgrùdadh a dhèanamh air na h-aithrisean ionmhasail ann an aithisg bhliadhna agus cunntasan Coimisean Fearainn na h-Alba airson na bliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2021 fo Achd Ath-leasachadh an Fhearainn (Alba) 2016. Sna h-aithrisean ionmhasail tha Aithris air Caiteachas Lom lomlan, Aithris air an t-Suidheachadh Ionmhasail, Aithris air Sruthan-airgid, Aithris air Atharraichean ann an Earrainnean Luchd-pàighidh Chìsean agus notaichean airson nan aithrisean ionmhasail, a' gabhail a-steach geàrr-iomradh air na prìomh phoileasaidhean cunntasachd. Tha am frèam airson aithrisean ionmhasail a chaidh a chur an sàs ann a bhith ag ullachadh nan aithrisean seo freagarrach a thaobh an lagha agus Inbhean Eadar-nàiseanta airson Aithrisean Ionmhasail (IFRSs) ris an do ghabh an t-Aonadh Eòrpach, agus mar a chaidh sin a chur an cèill agus atharrachadh ann an Leabhran an Riaghaltais airson Aithisgean Ionmhasail 2020/21 (FReM 2020/21).

Nam bheachd-sa, tha na h-aithrisean ionmhasail an cois seo:

- a' toirt sealladh fìor is cothromach de ghnothaichean na buidhne mar a bha iad air 31 Màrt 2021 agus de chaiteachas obrachaidh lom na buidhne airson na bliadhna a chrìochnaich an uair sin, agus sin a rèir Achd Ath-leasachadh an Fhearainn (Alba) 2016 agus stiùiridhean bho Mhinistearan na h-Alba fo sin;
- air an ullachadh gu ceart a rèir IFRSs mar a chaidh aontachadh leis an Aonadh Eòrpach, agus mar a chaidh a chur an cèill agus atharrachadh ann an FReM 2020/21; agus
- air an ullachadh a rèir riathanasan Achd Ath-leasachadh an Fhearainn (Alba) 2016 agus stiùiridhean co-cheangailte ri sin bho Mhinistearan na h-Alba.

Bun-stèidh ar Beachd

Tha mi air sgrùdadh a dhèanamh a rèir an lagha bhuntainnich agus a rèir Inbhean Sgrùdaidh Eadar-nàiseanta a gheibhear san Rìoghachd Aonaichte (ISAs (UK)), mar a tha riathanach a thaobh [a' Chòid-chleachdaidh Sgrùdaidh](#) a tha air aontachadh le Àrd-neach-sgrùdaidh na h-Alba. Tha tuilleadh mìneachaidh air mo dhleastanasan fo na h-inbhean sin san earrainn den aithisg agam Dleastanasan an Neach-sgrùdaidh ann a bhith a' Sgrùdadh nan Aithrisean Ionmhasail. Chaidh mo chur an dreuchd leis an Àrd-neach-sgrùdaidh air 26 Faoilleach 2018. 'S e ceithir bliadhna an ùine gun bheàrn a tha an dreuchd againn air mairsinn. Tha mi neo-eisimeileach gun cheangal ris a' bhuidhinn seo a rèir nan riathanasan beusail a bhuineas ris na sgrùdaidhean a nì mi air aithrisean ionmhasail san RA, a' gabhail a-steach nan Inbhean Beusail do Luchd-sgrùdaidh aig Comhairle airson Aithriseadh Ionmhasail, agus tha mi air mo dhleastanasan beusail a choileanadh a rèir nan riathanasan sin. Cha deach seirbheisean nach buin dhan sgrùdadh, a tha toirmisgte fon Inbhe Bheusail, a thoirt seachad dhan bhuidhinn. Tha mi den bheachd gu bheil an fhianais a fhuair mi gu leòr agus freagarrach gus taic a thoirt dhan bheachd a ghabh mi.

Co-dhùnaidhean co-cheangailte ri modhan cunntasachd far a bheilear a' gabhail ris gun cùm a' bhuidheann a' dol

Tha mi air co-dhùnadh gu bheil e iomchaidh na h-aithrisean ionmhasail seo ullachadh leis an tuigse gun cùm a' bhuidheann a' dol.

Stèidhichte air an obair a rinn mi, chan eil mi air mì-chinnt shusbainteach a chomharrachadh a thaobh thachartasan no shuidheachaidhean a dh'fhaodadh, leotha fhèin no còmhla, teagamhan mòra adhbharachadh mun chomas aig a' bhuidhinn cumail orra a' cleachdadh mhodhan cunntasachd, a tha a' gabhail ris gun cùm a' bhuidheann a' dol, airson co-dhiù dusan mìos bhon cheann-latha air an deach aontachadh na h-aithrisean ionmhasail fhoillseachadh.

Cunnartan a thaobh mhì-aithrisean susbainteach

Nì mi aithris ann an Aithisg Sgrùdaidh Bhliadhnaile fa leth, a gheibhear air [làrach-lìn Sgrùdadh Alba](#), air na cunnartan as motha a chomharraich sinn a thaobh mhì-aithrisean susbainteach air an deach measadh a dhèanamh agus air na co-dhùnaidhean againn mun deidhinn.

Dleastanasan an Oifigeir Chunntachail airson nan aithrisean ionmhasail

Mar a chaidh a mhìneachadh ann am barrachd doimhneachd san Aithris air Dleastanasan an Oifigeir Chunntachail, tha an t-Oifigeir Chunntachail a' gabhail uallach airson ullachadh nan aithrisean ionmhasail agus feumaidh e a bhith riarachtaichte gun toir iad sealladh fìor is cothromach air cùisean a rèir frèam nan aithrisean ionmhasail, agus tha uallach air cuideachd na modhan in-smachd a tha an t-Oifigeir Chunntachail a' meas iomchaidh a chur an sàs, a nì cinnteach gun tèid aithrisean ionmhasail ullachadh anns nach eil mì-aithris, a dh'èireas an dàrna cuid bho fhoill no bho mhearachd.

Nuair a tha e ag ullachadh nan aithrisean ionmhasail, tha uallach air an Oifigeir Chunntachail measadh a dhèanamh air comas na buidhne a chumail a' dol, agus airson rùn-phàirteachadh, mar a bhios e iomchaidh, chùisean co-cheangailte ri cleachdadh na dùil gun cùm a' bhuidheann a' dol, mura bheil sin iomchaidh.

Dleastanasan an luchd-sgrùdaidh ann a bhith a' sgrùdadh nan aithrisean ionmhasail

'S e a tha fa-near dhomh a choileanadh, gum bi dearbhachd reusanta agam nach eil mì-aithris shusbainteach sna h-aithrisean ionmhasail, a dh'èireas an dàrna cuid bho fhoill no bho mhearachd, agus aithisg neach-sgrùdaidh fhoillseachadh san toir mi seachad mo bheachd air na h-aithrisean ionmhasail. 'S e a th' ann an dearbhachd reusanta, dearbhachd gu math cinnteach; chan eil sin na ghealltanais, ge-tà, ma tha mì-aithris shusbainteach ann, gun toir sgrùdadh a thèid a chumail a rèir nan In-bhean Sgrùdaidh Eadar-nàiseanta (RA) an aire dha sin daonnan.

Faodaidh mì-aithrisean èirigh bho fhoill no bho mhearachdan agus tha iad air am meas susbainteach ma thathar an dùil gu reusanta gun toir iad, mar mhì-aithris fa leth no mar ghrunn dhiubh còmhla, buaidh air co-dhùnaidhean eaconamach a nì luchd-cleachdaidh stèidhichte air na h-aithrisean ionmhasail seo.

Tha neo-riaghailteachdan, a' gabhail a-steach foill nan eisimpleirean de neo-ghèilleadh ri laghan is riaghailtean. Dealbhadh mi na dòighean-obrach agam a rèir nan dleastanasan a tha air am mìneachadh gu h-àrd agus mì-aithrisean susbainteach a lorg a thaobh neo-riaghailteachdan, a' gabhail a-steach foill. Tha dòighean-obrach a' gabhail a-steach:

- a' faighinn tuigse air an fhrèam obrach laghail is riaghlaidh a tha an sàs agus ar mar a tha a' bhuidheann a' gèilleadh ris an fhrèam obrach sin;
- a' comharrachadh dè na laghan agus riaghailtean a tha cudromach ann an co-theacs na buidhne;
- a' measadh cho buailteach 's a tha mì-aithrisean susbainteach a bhith anns na h-aithrisean ionmhais, a' gabhail a-steach mar a dh'fhaodadh foill tachairt; agus
- a' beachdachadh a bheil na sgilean agus na comasan iomchaidh aig an sgioba-sgrùdaidh còmhla gus neo-ghèilleadh ri laghan agus riaghailtean a chomharrachadh no aithneachadh.

Tha an ìre is gu bheil mo mhodhan-obrach comasach air neo-riaghailteachdan a lorg, a' gabhail a-steach foill, fo bhuidh an duilgheadais ghnèithich ann a bhith a' lorg neo-riaghailteachdan, èifeachdas modhan-smachd na buidhne, agus nàdar, àm agus ìre nam modhan sgrùdaidh a rinneadh.

Tha neo-riaghailteachdan a tha mar thoradh air foill nas duilghe a lorg na neo-riaghailteachdan a tha mar thoradh air mearachd oir faodaidh foill a bhith a' gabhail a-steach co-rùn, dearmad a dh'aona ghnothach, mì-riochdachadh, no a bhith a' seachnadh in-smachd. Tha comas an sgrùdaidh gus foill is neo-riaghailteachdan eile a lorg an eisimeil air factaran leithid sgil a' chiontaiche, tricead agus meud a' bhrath-foille, ìre a' chealg-chòrdaidh a bha na lùib, meud nan suimean air leth air an do rinneadh brath-foille, agus ìre nan daoine fa leth a bha an sàs ann.

Gheibhear tuairisgeul a bharrachd air dleastanasan an neach-sgrùdaidh airson aithrisean ionmhasail a sgrùdadh air làrach-lìn Comhairle airson Aithriseadh Ionmhasail www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Tha an tuairisgeul seo mar phàirt den aithisg sgrùdaidh agam.

Aithris air cho cunbhalach 's a bha am fiosrachadh air caiteachas is teachd a-steach

Beachd air cunbhalachd

Nam bheachd-sa bha, anns gach dòigh shusbainteach, an caiteachas agus an teachd a-steach uile a chithear sna h-aithrisean ionmhasail air an giùlan no air an cur an sàs a rèir chumhaichean is stiùiridhean iomchaidh sam bith a dh'fhoillsich Ministearan na h-Alba.

Dleastanasan airson cunbhalachd

Tha dleastanas air an Oifigear Chunntachail dèanamh cinnteach gu bheil cunbhalachd ga cur an sàs a thaobh caiteachas is teachd a-steach na buidhne. A bharrachd air na dleastanasan agam a bhith a' lorg mì-aithrisean susbainteach anns na h-aithrisean ionmhais a thaobh neo-riaghailteachdan, tha e an urra rium beachd a ghabhail air cho cunbhalach 's a tha an caiteachas agus teachd a-steach agus sin a rèir Achd an Ionmhais Phoblaich agus na Cunntachalachd (Alba) 2000.

Aithris air riatanasan eile

Beachd air cùisean eile a tha fo òrdugh Àrd-neach-sgrùdaidh na h-Alba air a' phàirt sgrùdaichte den Aithisg air Ìocadh is Luchd-obrach

Tha mi air sgrùdadh a dhèanamh air na pàirtean den Aithisg air Tuarastalan is Luchd-obrach a chomharraich sinn mar sgrùdaichte. Nam bheachd-sa, chaidh a' phàirt den Aithisg air Ìocadh is Luchd-obrach a bhios ga sgrùdadh ullachadh gu ceart a rèir Achd Ath-leasachadh an Fhearainn (Alba) 2016 agus stiùiridhean a dh'fhoillsich Ministearan na h-Alba fon Achd.

Fiosrachadh reachdail eile

Tha an t-Oifigear Cunntachail a' gabhail uallach airson an fhiosrachaidh reachdail eile san aithisg bhliadhnail agus cunntasan. 'S e am fiosrachadh reachdail eile an Aithisg Coileanaidh agus an Aithisg Cunntachalachd ach a-mhàin a' phàirt sgrùdaichte den Aithisg air Tuarastal is Luchd-obrach.

Tha e mar dhleastanas orm am fiosrachadh reachdail eile a leughadh, agus, ann a bhith a' dèanamh sin, feumaidh sinn beachdachadh feuch a bheil nithean susbainteach san fhiosrachadh reachdail eile nach eil a' dol leis na h-aithrisean ionmhasail no nach eil ag aontachadh ris an eòlas a fhuair mi bhon sgrùdadh no a bheil coltas ann gu bheil mì-aithris shusbainteach san fhiosrachadh. Ma bheir mi an aire do leithid a nithean neo-chunbhalach susbainteach no gu bheil coltas ann gu bheil mì-aithris shusbainteach ann, bidh agam ri dearbhadh co-dhiù a tha no nach eil mì-aithris shusbainteach sna h-aithrisean ionmhasail fhèin mar thoradh air seo. Ma thig mi chun a' cho-dhùnaidh, stèidhichte air an obair a rinn mi, gu bheil mì-aithris shusbainteach den fhiosrachadh reachdail eile seo, tha e mar fhiachaibh orm a bhith ag aithris na cùise sin. Chan eil dad agam ri aithris a thaobh seo.

Chan eil mo bheachd air na h-aithrisean ionmhais a' gabhail a-steach an fhiosrachaidh reachdail eile agus chan eil mi a' toirt seachad co-dhùnadh barantachaidh sam bith air sin ach a-mhàin air an Aithisg Choileanaidh agus an Aithisg Riaghlaidh chun na h-ìre is gu bheil e air a ràdh gu soilleir anns na beachdan a leanas a fo òrdugh Àrd-neach-sgrùdaidh na h-Alba.

Beachdan fo òrdugh Àrd-neach-sgrùdaidh na h-Alba air an Aithisg Coileanaidh agus Aithris Riaghlaidh

Nam bheachd-sa, stèidhichte air an obair a rinn mi san sgrùdadh:

- tha am fiosrachadh a chaidh a thoirt seachad san Aithris air Riaghladh airson na bliadhna ionmhais dham bheilear a' deasachadh nan aithrisean ionmhasail ann an co-rèir ris na h-aithrisean ionmhasail agus chaidh an aithisg sin ullachadh a rèir Achd Ath-leasachadh an Fhearainn (Alba) 2016 agus stiùiridhean a dh'fhoillsich Ministearan na h-Alba fon Achd; agus
- tha am fiosrachadh a chaidh a thoirt seachad san Aithris air Riaghladh airson na bliadhna ionmhais dham bheilear a' deasachadh nan aithrisean ionmhasail ann an co-rèir ris na h-aithrisean ionmhasail agus chaidh an aithisg sin ullachadh a rèir Achd Ath-leasachadh an Fhearainn (Alba) 2016 agus stiùiridhean a dh'fhoillsich Ministearan na h-Alba fon Achd.

Cùisean air am feum mi aithris a dhèanamh mura tachair iad

Tha dleastanas orm, le Àrd-neach-sgrùdaidh na h-Alba, aithris a dhèanamh dhuibh ma tha mi den bheachd:

- nach deach clàran cunntasachd iomchaidh a chumail; no
- nach eil na h-aithrisean ionmhasail agus a' phàirt den Aithisg air Ìocadh is Luchd-obrach a bhios ga sgrùdadh ag aontachadh leis na clàran cunntasachd; no
- nach d'fhuair mi am fiosrachadh is na mìneachaidhean uile a dh'fheumas mi airson an sgrùdaidh.

Chan eil dad agam ri aithris mu na cùisean seo.

Co-dhùnaidhean a thaobh ar dleastanasan airson sgrùdadh nas fharsainghe

A bharrachd air na h-uallaichean a tha orm airson na h-aithisge is nan cunntasan bliadhnail, tha na co-dhùnaidhean a rinn mi air na h-uallaichean a thaobh an raoin-obrach nas fharsainghe, mar a chaidh a shònrachadh anns a' Chòd air Cleachdadh Sgrùdaidh, air an cur an cèill anns an Aithisg Bhliadhnail air Sgrùdadh.

A' cleachdadh na h-aithisge agam

Tha an aithisg seo dìreach do na daoine dhan deach a sgrìobhadh a rèir Achd an Ionmhais Phoblaich agus na Cunntachalachd (Alba) 2000 agus chan ann air adhbhar sam bith eile. Ann an co-rèir ri paragraf 120 den Chòd air Cleachdadh Sgrùdaidh, chan eil mi a' gabhail os làimh a bhith fo uallach bhall no oifigearan, nan dreuchdan fa leth, no fo uallach threas-phàrtaidhean.

Maggie Bruce
Àrd-mhanaidsear Sgrùdaidh
Sgrùdadh Alba
The Green House
Pàirc Ghnothachais Beechwood a Tuath
Inbhir Nis
IV2 3BL

7 Sultain 2021

Aithris air Caiteachas Lom Iomlan

Airson na bliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2021

		2021	2020
	Nòta	£000	£000
Cosgaisean Luchd-obrach	2	933	770
Caiteachas obrachaidh eile	3	567	688
Caiteachas Obrachaidh Iomlan		1,500	1,458
Caiteachas Obrachaidh Lom		1,500	1,458

Tha na nòtaichean air taobhan-duilleig 45 gu 52 mar phàirt de na cunntasan seo.

Aithris air an t-Suidheachadh Ionmhasail

Mar a bha iad air 31 Màrt 2021

		2021	2020
	Nòta	£000	£000
So-mhaoinean neo-làithreach			
Seilbh, uidheam is acfhainn	4	2	4
Malairt is nithean eile a gheibhear	5	2	2
So-mhaoinean Neo-làithreach iomlan		4	6
So-mhaoinean làithreach			
Malairt is nithean eile a gheibhear	5	18	18
Airgead is nithean co-ionann	6	103	120
So-mhaoinean Neo-làithreach iomlan		121	138
Fèicheanasan làithreach			
Malairt is nithean eile a phàighear	7	(57)	(102)
Thoir fèicheanasan làithreach air falbh bho na so-mhaoinean làithreach		64	36
Thoir fèicheanasan làithreach air falbh bho sho-mhaoinean iomlan		68	42
Earrannan Luchd-pàighidh Chìsean			
Cùl-stòr Coitcheann		68	42

Thug an t-Oifigear Cunntachail aonta seachad airson foillseachadh nan aithrisean ionmhasail seo air.

Tha na cunntasan seo a' dèiligeadh ri tachartasan a-mhàin gu ruige an ceann-latha nuair a chaidh aonta a thoirt seachad airson foillseachadh.

Tha na nòtaichean air taobhan-duilleig 45 gu 52 mar phàirt de na cunntasan seo.

Hamish Trench

Àrd-oifigear agus Oifigear Cunntachail
7 Sultain 2021

Aithris air Sruthan-airgid

Airson na bliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2021

		2021	2020
	Nòta	£000	£000
Sruthan-airgid bho ghnìomhan obrachaidh			
Caiteachas Obrachaidh Lom		(1,500)	(1,458)
Cìs airson ìsleachadh luach	4	2	2
		(1,498)	(1,456)
Gluasadan ann an calpa obrach			
Àrdachadh/(ìsleachadh) air malairt is nithean eile a phàighear	7	(45)	4
(Àrdachadh)/ìsleachadh air malairt is nithean eile a gheibhear	5	0	(4)
		(45)	0
Sruth-airgid iomlan bho ghnìomhachdan obrachaidh		(1,543)	(1,456)
Gnìomhachdan maoinachaidh			
Tabhartas-gus-Cuideachadh		1,526	1,456
Sruth-airgid lom bho ghnìomhachdan maoinachaidh		1,526	(1,456)
Gnìomhachdan airgid-thasgaidh			
Seilbh, uidheam is acfhainn air an ceannach	4	0	0
Sruth-airgid lom air a chleachdadh ann an gnìomhachdan airgid-thasgaidh		0	0
(Lùghdachadh)/meudachadh lom ann an airgead is suimeannan co-ionann ri airgead		(17)	0
Airgead is suimeannan co-ionann aig toiseach na bliadhna	6	120	120
Airgead is suimeannan co-ionann aig deireadh na bliadhna	6	103	120

Tha na nòtaichean air taobhan-duilleig 45 gu 52 mar phàirt de na cunntasan seo.

Aithris air Atharraichean ann an Earrannan Luchd-pàighidh Chìsean

Airson na bliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2021

Cùl-stòr Coitcheann	£000
Cothromachadh air 01 Giblean 2019	44
Bliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2020	
Tabhartas-gus-Cuideachadh	1,456
Caiteachas Uile-chùiseach Lom airson na bliadhna	(1,458)
Cothromachadh air 31 Màrt 2020	42
Bliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2021	
Tabhartas-gus-Cuideachadh	1,526
Caiteachas Uile-chùiseach Lom airson na bliadhna	(1,500)
Cothromachadh air 31 Màrt 2021	68

Tha na nòtaichean air taobhan-duilleig 45 gu 52 mar phàirt de na cunntasan seo.

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

1 Poileasaidhean Cunntasachd

Chaidh na h-aithrisean ionmhais ullachadh a rèir Leabhar-làimhe an Riaghaltais air Aithriseadh Ionmhasail 2020-21 (FRM), a dh'fhoillsicheadh le Roinn Ionmhais na Banrigh, agus a rèir an Stiùiridh air Cunntasan ([duilleag 53](#)) a dh'fhoillsicheadh le Ministearan na h-Alba.

Tha an Leabhar-làimhe (FRM) a' cur an cèill cruth nan cunntasan bliadhnail. Tha Tabhartas-gus-Cuideachadh ga thoirt a-steach sa Chùl-stòr Choitcheann anns an Aithris air Atharrachaidhean ann an Earran-nan Luchd-pàighidh Chìsean seach anns an Aithris air Caiteachas Uile-chùiseach Lom. Tha an caiteachas is an teachd a-steach eile gu lèir anns an Aithris air Caiteachas Uile-chùiseach Lom.

Tha na cleachdaidhean cunntasachd san Leabhar-làimhe (FRM) a' cur an gnìomh Inbhean Eadar-nàiseanta air Aithriseadh Ionmhasail (IFRS), mar a chaidh an atharrachadh no am mìneachadh do shuidheachadh na roinne poblaich.

Far a bheil an Leabhar-làimhe (FRM) a' ceadachadh roghainn a thaobh poileasaidh cunntasachd, thathar a' taghadh a' phoileasaidh a b' fheàrr nar beachd mar am fear as freagarraiche do shuidheachadh sònraichte Coimisean Fearainn na h-Alba gus sealladh a thoirt a tha fìor is ceart.

Tha na poileasaidhean sònraichte a ghabh Coimisean Fearainn na h-Alba air am mìneachadh gu h-iseal. Chaidh an cur an gnìomh gu cunbhalach ann a bhith a' dèiligeadh ri nithean a bhuineas, nar beachd, ris na cunntasan.

Chaidh na h-aithrisean ionmhasail san aithisg seo ullachadh leis an tuigse gun cùm a' bhuidheann a' dol. Tha an t-Oifigear Cunntachail air beachdachadh air a' bhuidseat agus air an riarachadh de Thabhartas-gus-Cuideachadh co-cheangailte airson 2021-22 agus tha e den bheachd gu bheil stòrasan gu leòr aig Coimisean Fearainn na h-Alba gus leantainn air adhart leis an obair aige cho fada 's a chithear air adhart.

1.1 Am Modh Cunntasachd

Chaidh na cunntasan seo ullachadh a rèir modh nan cosgaisean eachdraidheil, air atharrachadh gus cunntas a thoirt air an ath-luachadh air seilbh, uidheam is acfhainn agus air so-mhaoin dho-bheantainn. Thathar ag ath-sgrùdadh luachan iarmadach gach bliadhna, air chor 's gum bi iad a' nochdadh anns an Aithris air an t-Suidheachadh Ionmhasail aig luach cothromach.

1.2 So-mhaoinean Neo-shusbainteach

Thathar ag aithneachadh caiteachas co-cheangailte ri bathar-bog teicneòlais fhiosrachaidh agus ri leasachaidhean bathair-bhog ma tha an t-so-mhaoin a' cosg co-dhiù £5,000 no ma thathar ga mheas mar phàirt de phasgan sho-mhaoinean a tha uile ceangailte ri chèile le cosg nas motha na £5,000. Chan eilear ag aithneachadh cosgaisean stiùireadh phròiseactan coitcheann airson bathar-bog. Thathar a' clàradh nan so-mhaoinean uile aig cosgais agus thathar ag ath-sgrùdadh beatha fheumail mheasraichte is luach iarmadach measraichte nan so-mhaoinean gach bliadhna ann an co-rèir ris a' phoileasaidh air rianachd sho-mhaoinean. Chan eil so-mhaoinean do-bheantainn sam bith aig Coimisean Fearainn na h-Alba a dh'fheumar aithneachadh taobh a-staigh na bliadhna ionmhasail seo.

1.3 Seilbh, Uidheam is Acfhainn

Thathar ag aithneachadh caiteachas air ath-uidheamachadh oifise, àirneis is goireasan-oifise, uidheaman-oifise, agus uidheaman is bun-structar teicneòlais fhiosrachaidh ma tha air an t-so-mhaoin luach co-dhiù £5,000 le beatha cleachdaidh de cho-dhiù bliadhna. Thathar ag aithneachadh sho-mhaoinean fa leth a chosg nas lugha na £5,000 mar phàirt de phasgan ma tha a' chosgais iomlan nas motha na £5,000. Chan eilear ag aithneachadh cosgaisean stiùireadh phròiseactan coitcheann airson teicneòlais fhiosrachaidh. Thathar a' clàradh nan so-mhaoinean aig cosgais agus thathar ag ath-sgrùdadh beatha fheumail mheasraichte is luach iarmadach measraichte nan so-mhaoinean gach bliadhna ann an co-rèir ris a' phoileasaidh air rianachd sho-mhaoinean.

1.4 Ìsleachadh luach

Thèid isleachadh-luach/luach-chrìonadh a dhèanamh air so-mhaoinean a tha air an aithneachadh mar chalpa air stèidh nan cosgaisean eachdraidheil, mar ann an loidhne dhìreach, mar a leanas.

Seilbh, uidheam is acfhainn:

- Ath-sgeadachadh oifise – 10 bliadhna
- Àirneis – 10 bliadhna
- Uidheaman-oifise – 5 bliadhna

Teicneòlas fiosrachaidh:

- Uidheaman teicneòlais fhiosrachaidh – 3 bliadhna
- Bun-structar teicneòlais fhiosrachaidh – 3 bliadhna

So-mhaoinean Neo-shusbainteach:

- Ceadachasan Bathair-bog – 3 bliadhna
- Bathar-bog leasaichte agus làrach-lìn – 3 bliadhna

Thathar a' cur às na cunntasan ath-uidheamachadh is àirneis oifise thairis air beatha iarmadach na gabhalach (ceann-latha a' chiad bhriseadh anns a' ghabhail) ma tha sin fo 10 bliadhna. Thathar a' cur às na cunntasan bathar-bog teicneòlas fhiosrachaidh, a' gabhail a-steach bathar-bog a chaidh a leasachadh, thairis air a' bheatha ris a bheil dùil ma tha sin nas lugha na trì bliadhna. Thathar ag ath-sgrùdadh na beatha feumail measraichte agus nan luachan iarmadach gach bliadhna.

1.5 Cìs Luach-leasaichte

Tha VAT nach fhaighear air ais ga chur ris na cosgaisean buntainneach agus ga chur mar chis ris an Aithris air Caiteachas Uile-chùiseach Lom san ùine san do dh'èirich e.

1.6 Sochairean fhastaichean

Tha tuarastalan is pàighidhean ceangailte ri fastadh gan aithnicheadh anns a' bhliadhna sam faighear an t-seirbheis bho luchd-obrach. Aithnichear na chosgais làithean-saora bliadhnail agus an airidheachd a gheibhear le bhith ag obair uairean sùbailte a thathar a' cosnadh gun a bhith gan gabhail le luchd-obrach aig deireadh na bliadhna chun na h-ìre gu bheil cead aig luchd-obrach fòrladh a thoirt air adhart a-steach dhan bhliadhna an dèidh làimhe. Thathar ag aithneachadh fèicheanas agus cosgais gach cuid airson fòrladh a fhuair ach nach deach a chleachdadh agus airson nam balansan fòrlaidh mar bha iad air 31 Màrt a tha acasan aig a bheil uairean sùbailte, ann an co-rèir ris a' phoileasaidh air a chùlaibh. Tha na cosgaisean seo a' nochdadh anns an Aithris air Ìocadh is Luchd-obrach.

1.7 Cosgaisean Peinnsein

Buinidh na cosgaisean pheinnsean, a tha gan ainmeachadh ann an cunntasan Coimisean Fearainn na h-Alba, ris an ùine sam faigh an Coimisean buannachd bho sheirbheisean an neach-obrach. Tha seo a' gabhail a-steach suimeannan a tha a' tighinn fo na h-ullachaidhean ann am Prìomh Sgeama Peinnsein na Seirbheis Catharra (PCSPS), sgeama shochairan socraichte, a tha gam pàigheadh le Riaghaltas na h-Alba dhan sgeama PCSPS a rèir nuair a tha suimeannan gan clàradh. Chan urrainn dhan Choimisean aithneachadh dè an roinn a bhiodh aige de na so-mhaoinean is fèicheanasan air cùl chùisean, agus mar sin tha am fèicheanas gus sochairean a phàigheadh anns an ùine ri teachd na chis air PCSPS, a bhios ag ullachadh a aithrisean sgeama fhèin.

1.8 Nithean Malairt a Gheibhear

Tha a h-uile sùim shusbainteach a bha ri pàigheadh aig 31 Màrt 2021 ga toirt a-steach anns an Aithris air Caiteachas Uile-chùiseach Lom; chan eil e gu diofar cuin a fhuair e na pàighidhean fhèin.

1.9 Nithean Malairt rim Pàigheadh

Tha a h-uile sùim shusbainteach a bha ri pàigheadh aig 31 Màrt 2021 ga toirt a-steach anns an Aithris air Caiteachas Uile-chùiseach Lom; chan eil e gu diofar cuin a rinneadh na pàighidhean fhèin.

1.10 Airgead is Nithean Co-ionann

Anns an aithris air an t-suidheachadh ionmhasail, tha airgead agus suimeannan co-ionann ri airgead a' gabhail a-steach airgead a tha sa bhanca agus airgead ri làimh.

1.11 Tabhartas-gus-Cuideachadh

Tha Coimisean Fearainn na h-Alba a' faighinn Tabhartas-gus-Cuideachadh gus an caiteachas lom aige a mhaoineachadh. Tha Tabhartas-gus-Cuideachadh ga chur mar chreideas ris a' Chùl-stòr Choitcheann san ùine san d'fhuaireadh e. Tha cosgais lom Coimisean Fearainn na h-Alba ga chur mar chis air a' mhaoin seo.

1.12 A' Gabhail Inbhean Ùra is Ùraichte Os Làimh

Air a' cheann-latha a fhuair na h-aithrisean ionmhais seo aonta, bha na cùisean a leanas ann, a tha co-cheangailte ri Inbhean Cunntaidh ach nach robh ann an èifeachd, airson Coimisean Fearainn na h-Alba:

- IFRS 16 Gabhalaichean – ann an èifeachd airson amannan cunntasachd air no an dèidh 1 Giblean 2022. Tha an inbhe seo a' mìneachadh mar a bhios fiosrachadh air gabhalaichean air aithneachadh, air a mheasadh agus air a rùn-phàirteachadh. Gheibhear mion-fhiosrachadh air mar a bhios seo ga chur an sàs agus ga fhoillseachadh ann am FreM, agus nithear measadh iomlan aig an àm sin. Thathar an dùil gun cuir an inbhe seo nas lugha na £1k ri caiteachas iomlan, agus gun tèid stòrasan còir-air-cleachdadh iomlan de £46k a thoirt a-steach dhan Aithris air an t-Suidheachadh Ionmhasail, le fiachanas gabhalach co-cheangailte de £46k. Tha cur an gnìomh na h-inbhe seo cuideachd a' ciallachadh gum bi eileamaid de chalpa air a sònrachadh ann an riarachadh buidseit an Tabhartais-gus-Cuideachadh aig a' Choimisean airson a' chiad uair.

1.13 Breithean Cudromach air Cunntasachd agus Prìomh Fhreumhan co-cheangailte ri Tuairmsean

Ann an cur an sàs poileasaidhean cunnta-sachd Coimisean Fearainn na h-Alba air a bheil iomradh ann an Nòta 1, feumaidh an t-Oifigear Cunntachail breithean, measaidhean agus ro-bheachdan a dhèanamh mun ìre de sho-mhaoinean is de dh'fhèicheanasan bho fhreumhan eile nach eil follaiseach sa bhad bho thùsan eile.

Air sgàth nàdar obair Coimisean Fearainn na h-Alba is iad na prìomh raointean far am feum an t-oifigear cunntachail breithneachaidhean, tuairmsean agus barailean a dhèanamh: riarachadh buidseit Tabhartais-gus-Cuideachadh san àm ri teachd agus obair a tha a' dol air adhart aig deireadh na bli-adhna.

Tha na measaidhean agus na ro-bheachdan nan lùib stèidhichte air fiosrachadh eachdraidheil agus nithean eile a thathar a' meas buntainneach agus thèid ath-sgrùdadh a dhèanamh orra gu cunbhalach. Tha atharrachaidhean air measaidhean cunntasachd gan aithneachadh anns an ùine nuair a nithear ath-bhreithneachadh air a' mheasadh, ma bhios an t-atharrachadh a' bualadh air an ùine sin a-mhàin, no ann an àm an ath-bhreithneachaidh agus san ùine air thoiseach ma bhios an t-ath-bhreithneachadh a' bualadh air an ùine an-dràsta agus air thoiseach le chèile.

A thaobh bliadhna ionmhais 2020-21, cha deach breithean cudromach no tuairmsean susbainteach a dhèanamh.

1.14 Lìosan

Far a bheil a' chuid as motha de na cunnartan is duaisean co-cheangailte ri sealbhadaireachd a' fantainn ris an neach-gabhail mhàil, tha gabhalaichean air an comharrachadh mar gabhalaichean obrachaidh. Thathar ag aithneachadh pàighidhean airson gabhalaichean obrachaidh anns an aithris air caiteachas uile-chùiseach lom air stèidh loidhne dhìreach thairis air ùine na gabhalach. Tha an ceann-latha gnìomhachaidh de IFRS 16 gabhalaichean a-nis air a chur dheth gu 1 Giblean 2022.

2 Cosgaisean Luchd-obrach

	Luchd-obrach maireannach	Buill a' Bhùird	Eile	Iomlan 2020-21	Iomlan 2019-20
	£000	£000	£000	£000	£000
Tuarastalan	591	56	-	647	551
Cosgaisean shochairan sòisealta	65	2	-	67	54
Cosgaisean peinnsein eile	167	-	-	167	138
Fo-fhastadh thugainn agus luchd-obrach bhuidhnean-cosnaidh	-	-	52	52	27
Iomlan	823	58	52	933	770

3 Caiteachas Obrachaidh Lom

	2021	2020
	£000	£000
Cosgaisean àite-còmhnaidh	35	35
Rannsachadh is poileasaidh	223	278
Sìostaman fiosrachaidh is tele-chonaltradh	18	21
Trèanadh	31	25
Coinneamhan poblach agus cosgaisean cho-labhairtean	-	25
Siubhal is cosgaisean bith-beò – Coimiseanairean	-	21
Siubhal is cosgaisean bith-beò – luchd-obrach	-	35
Gnìomhachd conaltraidh	91	87
Goireasan daonna – seirbheisean co-roinnte	14	13
Seirbheisean IT	51	51
Cosgaisean laghail is proifeiseanta	53	35
Pàigheadh Luchd-sgrùdaidh taobh a-muigh	26	25
Pàigheadh Luchd-sgrùdaidh taobh a-staigh	18	18
Cosgaisean ruith eile	5	17
Ìsleachadh luach	2	2
Iomlan airson caiteachas obrachaidh eile	567	688

4 Seilbh, uidheam is acfhainn

Teicneòlas Fiosrachaidh 2019-20

Cosgai	£000
Air 1 Giblean 2019	7
Na chaidh a chur ris	-
Air 31 Màrt 2020	7
Ìsleachadh luach agus damaiste	
Air 1 Giblean 2019	1
Ìsleachadh luach air a chur ris rè na bliadhna	2
Air 31 Màrt 2020	3
Luach giùlain	
Air 31 Màrt 2020	4
Air 31 Màrt 2019	6

Teicneòlas Fiosrachaidh 2020-21

Cosgais	£000
Air 1 Giblean 2020	7
Na chaidh a chur ris	-
Air 31 Màrt 2021	7
Ìsleachadh luach agus damaiste	
Air 1 Giblean 2020	3
Ìsleachadh luach air a chur ris rè na bliadhna	2
Air 31 Màrt 2021	5
Luach giùlain	
Air 31 Màrt 2021	2
Air 31 Màrt 2020	4

5 Malairt is Nithean eile a Gheibhear

	2021	2020
	£000	£000
Nithean eile a gheibhear ann am malairt	-	-
Ro-phàighidhean agus teachd a-steach tàrmaichte	18	18
Suimeannan a tha còir againn fhaighinn taobh a-staigh bliadhna:	£000	£000
Ro-phàighidhean agus teachd a-steach tàrmaichte	2	2
Iomlan	20	20

6 Airgead is Nithean Co-ionann

	£000
Cothromachadh air 01 Giblean 2020	120
An t-atharrachadh lom ann an suimeannan airgid is suimeannan co-ionann ri airgead	(17)
Cothromachadh air 31 Màrt 2021	103
B' iad na suimeannan a leanas a bh' againn air 31 Màrt le seirbheis banca an riaghaltais agus mar airgead ri làimh	103
Cothromachadh air 31 Màrt 2021	103

7 Malairt is Nithean eile a Phàighear

	2021	2020
	£000	£000
Nithean malairt rim pàigheadh	0	-
Nithean Cruinnichte	57	102
Iomlan	57	102

8 Geallaidhean Fo Chùmhnantan Eile Nach gabh Cur Às

Chithear anns a' chlàr shìos sùim nam pàighidhean a nithear, mar ìos-mheud, san àm ri teachd fo chùmhnantan a ghabhadh os làimh ro 31 Màrt 2021 airson gach fear de na h-ùineachan a leanas. Tha fèicheanasan fo na cùmhnantan seo bho 31 Màrt 2021 a' gabhail a-steach:

	2021	2020
Pròiseactan	£000	£000
Gun a bhith nas fhaide na aon bhliadhna	132	257
Nas fhaide na aon bhliadhna agus gun a bhith nas fhaide na còig bliadhna	23	98
Nas fhaide na còig bliadhna	-	-

9 Tar-ghnìomhan le Pàrtaidhean Ceangailte

Tha Coimisean Fearainn na h-Alba na Bhuidheann Phoblach Neo-roinneil (NDPB) le taic bho Riaghaltas na h-Alba agus tha e a' meas gu bheil na buidhnean a leanas nam pàrtaidhean ceangailte:

'S e Buidheann-stiùiridh Sponsaireachd Coimisean Fearainn na h-Alba Buidheann-stiùiridh Poileasaidh Cleachdadh Fearainn is Poileasaidh Dùthchail Riaghaltas na h-Alba (a' Bhuidheann-stiùiridh Sponsaireachd) agus bha tar-ghnìomhan nach bu bheag aig Coimisean Fearainn na h-Alba leis a' Bhuidhinn-stiùiridh Sponsaireachd tron bhliadhna ionmhais. Bha tar-ghnìomhan ionmhais leis a' Bhuidheann-stiùiridh air a dèanamh suas de Thabhartas-gus-Cuideachadh, mar a thathar a' nochdadh anns an Aithris air Atharrachaidhean ann an Earrannan Luchd-pàighidh Chìsean. A bharrachd air sin, chaidh sùim nach bu bheag a phàigheadh ri Riaghaltas na h-Alba airson àite-fuirich a sholarachadh.

Tha Ùghdarras Pàirc Nàiseanta a' Mhonaidh Ruaidh cuideachd na Bhuidheann Phoblach Neo-roinneil (NDPB) air a sponsaireadh le Riaghaltas na h-Alba. Chaidh seirbheisean airson goireasan daonna agus rola-pàighidh a sholarachadh leis an Ùghdarras dhan Choimisean rè na bliadhna. Rè na bliadhna, cha do rinneadh tar-ghnìomhan le pàrtaidhean ceangailte le buill a' Choimisein no le prìomh luchd-obrach stiùiridh.

10 Ionnsramaidean Ionmhasail

Ri linn an t-seòrsa obrach neo-mhalairteach a tha aig Coimisean Fearainn na h-Alba agus an dòigh sa bheilear a' maoineachadh roinnean an Riaghaltas, chan eil an aon ìre de chunnart ionmhasail ann do Choimisean Fearainn na h-Alba 's a bhiodh do bhuidhnean gnothachais. Chan eil iasadan aig Coimisean Fearainn na h-Alba, agus tha e an urra ri tabhartasan bho Riaghaltas na h-Alba airson nan riathanasan airgid aige. Mar sin, chan eil cunnart mòr ann gum bi gainnead airgid aig Coimisean Fearainn na h-Alba. Chan eil eàrlasan susbainteach aige, agus tha na so-mhaoinean is fèicheanasan uile aige air an cumail ann an sterling agus, mar sin, chan eil ìre an rèidh no ìre an ruith-airgid nan cunnart dha.

Thathar ag aithneachadh sho-mhaoinean ionmhasail air an Aithris air Suidheachadh Ionmhasail nuair a thig Coimisean Fearainn na h-Alba gu bhith na phàrtaidh do deimhinneach cunnradail na h-ionnsramaid ionmhasail no, airson nithean a gheibhear ann am malairt, nuair a tha na nithean no seirbheisean air an libhrigeadh. Tha so-mhaoinean ionmhasail air an dì-aithneachadh nuair a tha na còraichean cunnradail gan cur às no nuair a chaidh an t-so-mhaoin a thar-chur. Chan eil so-mhaoinean eile seach airgead agus nithean a gheibhear ann am malairt aig Coimisean Fearainn na h-Alba.

Cha robh nithean malairt a gheibhear sam bith ann am-bliadhna ach ro-phàighidhean Chan eil ro-phàigheadh a rèir mìneachadh ionnstramaid reachdail. Mar sin, chan eil anns an ionnstramaid reachdail ach airgead is nithean co-ionann ri airgead, agus gheibhear fiosrachadh ann an Nòta 6. Chan eil riadh air nithean a gheibhear ann am malairt agus tha iad a' nochdadh aig an luach ainmeach, an dèidh solar airson damaiste fhàgail às.

Thathar ag aithneachadh fhèicheanasan ionmhasail anns an Aithris air Suidheachadh Ionmhasail nuair a thig Coimisean Fearainn na h-Alba gu bhith na phàrtaidh do chumhaichean cunnradail na h-ionnstramaid ionmhasail no, airson nithean ri phàigheadh ann am malairt, nuair a gheibhear na nithean no seirbheisean. Tha fèicheanasan ionmhasail air an dì-aithneachadh nuair a tha am fèicheanas air a choileanadh, is e sin, nuair a tha am fèicheanas air a phàigheadh no air a chur às. Chan eil fèicheanasan eile seach nithean ri phàigheadh ann am malairt aig Coimisean Fearainn na h-Alba. Chan eil riadh air nithean ri phàigheadh ann am malairt, agus tha iad a' nochdadh aig an luach ainmeach.

11 Gealltanasan fo ghabhalaichean

Tha an t-iomlan as lugha a dh'fhaodadh a bhith ann airson pàighidhean gabhalach san àm ri teachd ri fhaicinn sa chlàr gu h-ìosal airson gach fear de na h-amannan obrachaidh. Tha fèicheanasan fo ghabhalaichean obrachaidh bho 31 Màrt 2021 air an dèanamh suas de:

	2021	2020
Thogalaichean	£000	£000
Gun a bhith nas fhaide na aon bhliadhna	37	36
Nas fhaide na aon bhliadhna agus gun a bhith nas fhaide na còig bliadhna	37	36
Nas fhaide na còig bliadhna	-	-

Tha gabhail aig Coimisean Fearainn na h-Alba air Taigh Longman gu ruige Màrt 2023.

12 Tachartasan an dèidh làimhe

Chan eil na h-aithrisean ionmhais is nòtaichean a' dèiligeadh ri tachartasan a' gabhail àite an dèidh a' chinn-latha nuair a chaidh aonta a thoirt seachad airson foillseachadh. Far an robh tachartasan a' gabhail àite ron latha seo a' toirt fiosrachadh mu dheidhinn chùisean mar a bha iad air 31 Màrt 2021, chaidh na figearan anns na h-aithrisean ionmhais agus nòtaichean atharrachadh anns gach seagh bunaiteach gus buaidh an fhiosrachaidh seo a shealltainn.

Scottish Government
Riaghaltas na h-Alba
gov.scot

STIÙIREADH GU COIMISEAN FEARAINN NA H-ALBA BHO MHINISTEARAN NA H-ALBA

1. Tha Ministearan na h-Alba, ann an co-rèir ri Earrann 19 de dh'Àchd Ath-leasachaidh an Fhearainn (Alba) 2016, a' toirt seachad le seo an stiùireadh a leanas.
2. Cumaidh an aithris air na cunntasan airson na bliadhna ionmhais a chrìochnaich air 31 Màrt 2018, agus gach bliadhna às dèidh sin, ri prionnsapalan cunntasachd agus riatanasan foillseachaidh a gheibhear ann an Leabhran an Riaghaltais airson Aithrisean Ionmhasail (FReM) a tha an gnìomh sa bhliadhna dhan deach an aithris air na cunntasan ullachadh.
3. Biodh na cunntasan air an deisealachadh air chor 's gun toir iad sealladh fìor agus cothromach den teachd a-steach is caiteachas is sruthan-airgid airson na bliadhna ionmhasail, agus de chor a' ghnòthaich mar a bha e aig ceann na bliadhna ionmhasail.
4. Thèid na cunntasan ullachadh gus sealladh fìor is cothromach a thoirt air teachd a-steach, caiteachas agus sruthan airgid airson na bliadhna ionmhais, agus air an t-suidheachadh aig deireadh na bliadhna ionmhais.

Chaidh làmh a chur ri seo le ùghdarras Ministearan na h-Alba.

10 Cèitean 2018

SCOTTISH LAND COMMISSION
COIMISEAN FEARAINN NA H-ALBA

Cuir fios thugainn

Coimisean Fearainn na h-Alba
Taigh an Longman
28 Rathad an Longman
Inbhir Nis
IV1 1SF

@ info@landcommission.gov.scot

☎ 01463 423 300

🌐 www.landcommission.gov.scot

Lorg sinn air:

